

Motiiivi

7 • 2019 JHL – Julkisten ja hyvinvointialojen liitto

LUE MYÖS

JHL vaatii:
Kiky kumoon

15 vuotta
lautamiehenä

HOIVABISNES

Kuka hyötyy?

STRESSI

Aivojen terveys
on pääasia

LEO-PEKKA TÄHTI

VOITTAJA

Säästämme luontoa - JHL:n jäsenkalenteri muuttuu tilauspohjaiseksi

Vuonna 2021 JHL:n jäsenkalenteri ei saavu enää kaikille jäsenille automaattisesti kotiin.

Kalenterin voit jatkossa tilata itsellesi omaJHL:n kautta:

JHL jhl.fi/omajhl

Kun olet tehnyt tilauksen omaJHL:ssä, se jatkuu automaattisesti myös seuraaville vuosille.

Vähennämme mm. paperinkulutusta sekä kalentereiden valmistus-, kuljetus- ja kierrätyskuluja, kun kalenterin tilaavat ainoastaan sitä tarvitsevat. Uudistuksen myötä säästämme arvokkaita luonnonvarojamme.

– *Tulos tai ulos. Se on lempeän raaka periaate!*

PÅ SVENSKA

26

Jing Li har koll på siffrorna.

45

Underhållsförman skriver låtar om känslor.

48

Detta kräver JHL i avtalsrörelsen.

VAIN VERKOSSA
motiivilehti.fi

Hoivakohun jälkeen

JHL sai Esperiin pääluottamusmiehen.

EU ja minimipalkat

Miten uudet päätökset vaikuttavat palkkaasi?

Romaninuoret ja tet

Monia syrjitään jo työelämään tutustussa.

08

Kuntohoitaja Sirkka Kilpua tsemppaa älylaitteiden voimalla.

SISÄLTÖ

6

Vanhusten hoitaminen häiriintyy, kun tekniikka ei toimi.

14

JHL vaatii kunnon palkkoja ja jäähyväisiä kikyille.

18

Saako määräaikaisen lomauttaa? Sen opetti yhteistoimintakurssi.

20

Lautamies Päivi Karjalainen katsoo pahantekijöitä silmiin.

26

Serverkrasch gav Jing Li extra jobb hela sommaren.

36

Turvatarkastaja Kai Flink on nukkunut öitä Eduskuntatalossa.

38

Minne hoivayhtiöön laitettut rahat päätyvät?

46

Tervetuloa ensimmäiselle oman alasi vaikuttajakurssille!

48

JHL-medlemmar vill ha mer lön och återgå till normal arbetstid.

PALSTAT

25 Raati

32 Alueelta

36 Minä numeroina

47 Kysy ihmeessä

50 Kolumni

KOLME JUTTUA JAKSAMISESTA:

Paras hoitajaliitto

JHL ON PARAS HOITAJALIITTO. Ai miksi? Yksinkertaisesti siksi, että JHL:ssä on jäsenenä useita ammattiryhmiä, jotka työskentelevät sairaalan ekosysteemissä. He ovat mukana sairaalan moniammatillisissa tiimeissä sairaanhoitajista laitoshuoltoon, välinehuoltoon, ruokapalveluun ja tekniseen sekä logistiseen palveluun. Kaikki tarvitsevat toisiaan, jotta potilasturvallisuus on taattu.

Olen viime aikoina vierailut paljon sairaaloissa. Eräs sairaanhoitaja - JHL:n jäsen - kertoi, miten vaikeaa potilasturvallisuuden ylläpito sairaalassa on. Hänen lähimpiä työtovereitaan ovat lääkärit, laitoshuoltajat ja välinehuoltajat. Alalle on vaikea löytää ammattitaitoisia ja motivoituneita laitoshuoltajia. Ruoka syntyy sairaalan suuressa keittiössä ammattitaitoisten ruokapalvelutyöntekijöiden yhteistyönä. Laitoshuoltaja jakaa ruoan hoitajan kanssa. Hänen on tunnettava erinomaisesti erikoisruokavaliot. Lisäksi hänen on pidettävä huoli hygieniasta ja steriiliydestä. Ammattitaidon on oltava korkealla, jotta hoitaja voi luottaa siihen, etteivät infektiot leviä.

Leikkauksissa on tietenkin tärkeää, että tiimissä on anestesialääkäri ja leikkauksalinhoitaja. Steriilin tilan ja välineet kuitenkin luovat laitoshuoltaja ja välinehuoltaja. Leikkauksia ei voi tehdä turvallisesti, jos laitoshuoltaja ei ole siivonnut tilaa huolellisesti. Välinehuoltaja varmistaa, että välinepusseissa on oikeat välineet ja ne ovat steriilejä. Erään lääkärin mukaan leikkauksen harmonia menee rikki, jos välinekokonaisuudesta puuttuu yksikin ruuvi. Sairaalatekniikan turvaavat tekninen ja logistinen asiantuntijaporukka. Leikkaussalin laitteiden on toimittava moitteettomasti pitkien leikkausten ajan. Tällä hetkellä myös välinehuoltajista on huutava pula.

Lähihoitajia on koulutettu näyttöjen ottajiksi, kun laboratoriotyöntekijöitä ei ole ollut saatavilla. Sairaalassa työskentelee koulutettua henkilökuntaa potilaan palveluketjun kaikissa osissa. Kuten eräs leikkaava kirurgi asian ilmaisi: Potilaan kannalta on tärkeää, että kaikkien työtä arvostetaan. Tämä on nyt myönnetty uudessa lakiesityksessä, joka esittää vanhusten laitospalveluihin henkilöstömitoituksen muutosta.

Sairaalan ekosysteemissä ei ole yhtä ainoaa parasta osaajaa. Kaikki ammattilaiset tarvitsevat toisiaan.

Päivi Niemi-Laine, puheenjohtaja

PÄ
SVENSKA
motiivilehti.fi

200
tuhatta
jäsentä

JHL:N AMMATTIALAT

- Ravitsemis- ja puhtausalan ammattilaiset
- Kasvatuksen ja ohjauksen ammattilaiset
- Sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset
- Tietotyön ja hallinnon ammattilaiset
- Tekniikan ja liikenteen ammattilaiset
- Turvallisuuden ammattilaiset

Seuraava
lehti
ilmestyy

11.12.

Motiivi

Julkisten ja hyvinvointialojen liiton jäsenlehti / PL 101, 00531 Helsinki / motiivi-lehti@jhl.fi / motiivilehti.fi / Julkaisija Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry / Päätoimittaja Heidi Hänninen / Toimitussihteeri Samuli Launonen / Tuotanto-AD Kati Ahonen / Toimittajat Saija Heinonen, Ulla Puustinen ja Hellevi Raita / Taitto ja grafiikka Kati Ahonen puh. 010 7703 368 / Sähköposti: etunimi.sukunimi@jhl.fi / Aikakauslehtien Liiton jäsen / JHL:n yhdistystysten kokousilmoitukset www.jhl.fi/toiminta/jarjestotoiminta/yhdistykset/laheta-tapahtuma / Medimyynti Saarsalo Oy, lauri.anttila@saarsalo.fi, 040 132 7552 tai mikko.salmensuu@saarsalo.fi, 044 777 5112 / LT2017, 196 025 / ISSN 1795-7249 (printti) / ISSN 2341-8540 (verkköjulkaisu) / Paino Forssa Print / Toimituksen tilaama tai sille tarjottu aineisto julkaistaan ehdolla, että aineistoa voidaan käyttää myös osana julkaisijan sähköisiä tai muita jakelukanavia. Lehti ei vastaa tilaamatta lähetettyjen kirjoitusten ja kuvien säilyttämisestä eikä palauttamisesta. Motiivi painetaan suomalaisella paperilla.

Päijät-Häme irtisanoi

Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä on irtisanonut 51 työntekijää. Lisäksi yli 40 määräaikaista työsuhdetta katkeaa ja jopa 3 500 työntekijää lomautetaan ensi vuonna viikoksi tai kahdeksi.

JHL:läisiä on irtisanottujen joukossa kymmenen.

- Luvut ovat järkyttäviä mutta järkyttävin on tapa, jolla yt-neuvottelut ja niiden tuloksista kertominen on toteutettu, kritisoi pääluottamusmies **Tuula Ojala**.

Järjestöjen luottamusmiehille ei herunut tietoa irtisanottavista ennalta.

- Tivassimme monessa kokouksessa tietoa edes siitä, mihin ammattiryhmiin tai yksiköihin irtisanomiset kohdistuvat, jotta olisi voitu varautua mutta turhaan, Ojala kertoo.

Lokakuun 14. pääluottamusmiesten puhelimet alkoivat soida, kun järkyttyneet työntekijät soittivat. Ojalalle ensimmäinen paniikkipuhelu tuli kello 6.50.

- Ehdin seitsemän irtisanotun tueksi, kun irtisanomislappu annettiin kouraan. Teknisen puolen luottamusmies pääsi kolmeen tilaisuuteen.

Ojalan mukaan esimiehet hoitivat irtisanomistilanteet asiallisesti. Silti JHL epäilee, että työnantajan kokonaismenettely rikkoo yt-lakia.

Joillekin irtisanotuille voi järjestyä korvaavaa työtä kuntayhtymästä, kun osaaminen on kartoitettu. Lisäksi joitain irtisanomisia saatetaan riitauttaa.

PÄIJÄT-HÄMEEN HYVINVOINTIYHTYMÄSSÄ työskentelee noin **400** JHL:n jäsentä.

Sote-alalle tarvitaan 200 000 uutta työntekijää vuoteen 2035 mennessä.

Lähde: Terveystieteiden tutkimuskeskus THL

Pilotointi käynnissä

KT Kuntatyönantajat ja Julkisen alan unioni (JHL ja Jyty) selvittelevät parhaillaan perhepäivähoitajien palkkausjärjestelmän uudistamistarpeita. Viidellä paikkakunnalla pilotoidaan kolmea palkkamallia, jotta nähdään niiden kustannusvaikutukset ja muut hyödyt ja haitat.

Yksi malleista perustuu kuukausipalkkaan ja kaksi muuta ovat nykymallin muunnoksia. Pilotointi tapahtuu laskennallisesti paperilla, eli se ei vaikuta maksussa oleviin perhepäivähoitajien palkkoihin.

Pilotti kestää kuluvan vuoden loppuun.

Tällä hetkellä perhepäivähoitajien palkkaus perustuu varattujen hoitopaikkojen määrään, minkä vuoksi tulot vaihtelevat merkittävästi.

Sote-väki kouluttautui ahkerasti

Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöstä lähes 74 prosenttia osallistui viime vuonna työnantajan järjestämään täydennyskoulutukseen. Vuonna 2017 määrä oli 69 prosenttia.

Eniten täydennyskoulutusta saivat lääkärit ja hammaslääkärit (92 %), sitten sosiaalityöntekijät (84 %), sote-alan AMK-tutkinnon suorittaneet (83 %) ja muu korkeakoulutettu sote-henkilöstö (77 %).

Sote-alan perustutkinnon tai kouluasteen suorittaneista 63 prosenttia pääsi viime vuonna täydennyskoulutukseen. Tähän ryhmään kuuluvat lähihoitajat, perushoitajat, kodinhoitajat, lastenhoitajat ja kehitysvammaisten hoitajat. Perhepäivähoitajista koulun penkille pääsi viime vuonna 58 prosenttia.

57,3 %

Alle 60 prosenttia kuntien muusta henkilöstöstä osallistui koulutukseen.

2,4 pv

Lähihoitajien täydennyskoulutuksen kesto oli keskimäärin 2,4 päivää.

90 milj. e

Kuntatyöntekijöiden täydennyskoulutus maksoi 90 miljoonaa euroa.

Arkea shoppailee

Turkulainen ruoka-, siivous- ja kiinteistöhoito-yhtiö Arkea Oy ilmoitti vaihtavansa Avainta-työehtosopimukset edullisempiin yksityisen majoitus- ja ravintola-alan ja kiinteistöalan sopimuksiin. Muutos heikentäisi merkittävästi noin tuhannen työntekijän palkkoja ja muita työehtoja ensi huhtikuun alusta lukien.

Lisäksi Turun kaupungin 98-prosenttisesti omistama yritys painosti työntekijöitä vaihtamaan ammattiliittoa ensi vuoden alussa.

JHL valmistautui jo työtaistelutoimiin torpatakseen yhtiön työehtoshoppailun. Viime tingassa Turun kaupunki ja yhtiö ilmoittivat kuitenkin halunsa neuvotella asiasta.

Motiivin painoon mennessä neuvottelut olivat edelleen kesken. Työntekijäpuolta neuvotteluissa edustavat JHL ja Jyty.

Lisää Arkeasta: motiivilehti.fi.

Ilmiantokanava työpaikoille

Työpaikoille on luotava turvallinen väylä väärinkäytösten ilmoittamiseen joko organisaation sisällä tai valvoville viranomaisille. Ilmiantokanavan perustaminen koskee yrityksiä, joissa on yli 50 työntekijää, sekä kuntia, joissa on yli 10 000 asukasta.

Muutos johtuu lokakuun alussa hyväksytystä EU-direktiivistä. Suomella on kaksi vuotta aikaa saattaa säännökset kansalliseen lainsäädäntöön.

Väärinkäytökset voivat koskea julkisia hankintoja, rahanpesua ja rahoituspalveluja, tuote- ja liikenneturvallisuutta, terveydenhoitoa sekä kuluttajan- ja tietosuojaa.

Väärinkäytösten paljastajia kannustetaan käyttämään organisaation sisäisiä kanavia ennen viranomaisten puoleen kääntymistä.

Ilmiantokanavan käyttäjiä on suojattava työnantajan vastatoimilta, kuten erottamiselta, siirtämiseltä alempiin työtehtäviin ja pelottelulta.

Tekniikka tökkii vanhustyössä

Tietotekniikan ja digitaalisten sovellusten käyttö haukkaa noin neljäsosan vanhustyöntekijöiden työajasta, ilmenee Jyväskylän yliopiston kyselytutkimuksesta.

Yli puolet vastaajista kärsii teknologian toimintahäiriöiden aiheuttamasta työn hidastumisesta ja keskeytyksistä vähintään kerran viikossa ja lähes kolmannes vähintään kerran päivässä. Kotihoidossa häiriöitä esiintyy enemmän kuin palveluasumisissa ja laitoksissa.

Melkein puolet kokee, että teknologian käytön tuki on riittämätön. Alle kymmenen prosenttia epäilee omien digitaalisten taitojen riittämättömyyden hidastavan työtä paljon tai melko paljon.

Kysely toteutettiin keväällä 2019, ja siihen vastasi lähes 7000 JHL:n, Superin, Tehyn ja Talentian jäsentä.

3 X TYÖKYKY

Kun työ uuvuttaa

Johtuuko työuupumus ihmisen persoonasta? Tai siitä, että tuntee intohimoa työhönsä? Vai kohtuuttoman suuresta työmäärästä? Entä miksi työuupumuksella on tapana jopa kerskailla?

Lue Työterveyslaitoksen tutkimusprofessori **Jari Hakasen** kuusi myyttiä työuupumuksesta Työpiste-verkko-lehdestä: ttl.fi/tyopiste.

Työn tukena

Mitä luottamusmiehes tai työsuojeluvaltuutettu voi tehdä, kun huomaa työntekijän terveydentilan heikentyvän ja vaikuttavan hänen työkykynsä?

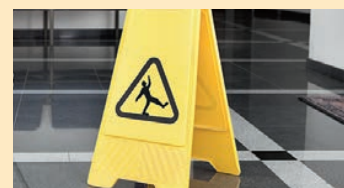
Henkilöstön edustajilla on mahdollisuus ja velvollisuus toimia tukena, hyvien käytäntöjen rakentajana ja asenteisiin vaikuttajana.

Työn tukena -verkkosivusto on suunnattu erityisesti luottamusmiehille ja työsuojeluvaltuutetuille. Se sopii itseopiskeluun ja antaa vastauksia ja neuvoja pulmatilanteisiin. vates.fi/tyon-tukena.

Työtapaturmia torjumassa

Miten työntekijän tulee toimia, jos huomaa työympäristössään vaaran paikan tai työssään tapaturmariskin? Ilmoittaa asiasta tietenkin välittömästi työnantajalle. Entä saako mahdollisen riskin tai vaaratekijän omatoimisesti poistaa? Kyllä, jos kokemus ja ammattiosaaminen riittävät siihen.

Työsuojeluhallinnon verkkopalvelusta saa lisätietoa työn terveysvaaroista, ammattitaudeista ja työtapaturmista: tyosuojelu.fi/tyoterveys-ja--tapaturmat.

Liikettä

KAIIA NIEMINEN on Ääneskosken älykuntosalin vakiokävijöitä. Tsemppaamassa kuntohoitaja Sirkka Kilpua.

niveliin älysalilla

Äänekosken älykuntosalilla jokainen lihasryhmä saa harjoitusta - myös leukaperät. Kuntohoitaja Sirkka Kilpualle ikäihmisten kuntoutus ja toimintakyvyn ylläpito ovat sydämen asia.

teksti Ulla Puustinen kuvat Hanna-Kaisa Hämäläinen

KIERTO, JARRUTUS, HIDAS PALUU. Kuntohoitaja Sirkka Kilpua näyttää Jaakko Niemelle, miten vatsa- ja selkälihaksia kuntouttavasta twist-laitteesta saa kaiken hyödyn irti. – Malti on valttia myös harjoittelussa, Kilpua muistuttaa.

Aänekosken terveyskeskuksen kuntosalilla on täysi tohina päällä. Paineilmavastukset suhisevat ja kuntosalilaitteet piippaavat. Näky voisi olla miltä tahansa huippumodernilta kuntosalilta – paitsi että laitteiden vieressä lojuu rollaattoreita ja kuntoilijoiden keski-ikä on reippaasti yli 70 vuotta.

Lähemmin tarkasteltuna myös kuntosalilaitteet poikkeavat normivarustuksesta. Ne ovat täynnä huipputeknologiaa ja älyä. Kun asiakas vilauttaa tunnistekorttiaan laitteen anturille, laite tunnistaa kuntoilijan, tervehtii ja säätää vastuksen ja toisten määrän hänelle laaditun ohjelman mukaisiksi.

– Kun liikesarja on onnistuneesti suoritettu, laite peukuttaa, näyttää JHL:läinen kuntohoitaja **Sirkka Kilpua**, 56.

Älyä kuntoilla, kuntoile älykkäästi. Se on älykuntosalin motto.

Nyt se räkki alkaa!

Syyskuisena tiistaiaamuna salilla on puoli tusinaa kuntoilijaa.

Seppo Paananen, 84, ähkii reisien lähentäjä-loitontajalaitteella. **Matti Nieminen**, 82, kiskoo taljaa ja hänen vaimonsa **Kaija**, 79, on kiikissä jalkaprässissä.

– Muistahan levätä välillä, Kaija, toppuuttelee Kilpua.

– Nyt ei millään kerkiä, tämä tuumaa.

Laitteen näyttöruutuun tulee kehoitus pitää kymmenen sekunnin paussi. Vasta silloin Kaija Nieminen tottelee ja hörpää kulauksen Kilpuan tuomasta vesilasista.

Sen jälkeen laite säätää vastuksen 27 kiloon. Nyt se räkki vasta alkaakin!

Nieminen jatkaa muutaman työnnön, mutta luovuttaa siten. Syysflunssasta johtunut parin viikon treenitauko on tehnyt tehtävänsä ja verottanut jaksamista.

– Jätät sitten siihen, myöntyy Kilpua ja auttaa asiakkaan pois laitteesta.

– Taidat olla tänään tavallista lempeämmällä tuulella, Kaija Nieminen vastaa.

Kun Matti Nieminen saa oman treeninsä päätökseen, hän tarttuu vaimoan käsipuolesta.

– Nyt lähdetään kotiin piimän juontiin.

Salille pääsee ilman lähetettä

Älykuntosali avattiin 2015, ja se on mullistanut monen äänekoskelaisen kuntoutuksen. Alkuarvioon pääsevät kaikki ajan itselleen varanneet yli 18-vuotiaat äänekoskelaiset – liikuntarajoitetta, vammaa tai lähetettä ei tarvita.

Myös terveyskeskuksen hoitajat, lääkärit ja fysioterapeutit voivat varata ajan asiakkaan puolesta.

Alkuarviossa Sirkka Kilpua käy läpi asiakkaan terveystiedot ja elintavat sekä testaa tämän lihaskunnan. Jos testattavan toimintakyky on heikompi kuin samanikäisillä keskimäärin, asiakas ohjataan kuukauden aloitusjaksolle salille.

Kilpua neuvoo asiakkaille laitteiden käytön ja oikeat asennot sekä liikeradat. Lisäksi hän laatii jokaiselle lähtötilannetta vastaavan harjoitusohjelman.

– Vähintään kaksi kertaa viikossa lihaskuntotreeniä, ihan liikuntasuosituksen mukaisesti, Kilpua painottaa.

Harjoitusohjelma on laadittu nousujohteiseksi, ja Kilpua seuraa sen toteutumista ja asiakkaan edistymistä omalta työasemaltaan. Ja puuttuu tilanteeseen, jos käyrä ei sojota yläviistoon.

– Tavoitteena on parantaa asiakkaiden toimintakykyä, ja se vaatii asiakkaan sitoutumista ohjelmaan. Tulos tai ulos, se on lempeän raaka periaate.

Täysjäseneksi muutamalla kympillä

Kuukauden aloitusjakso älysalilla maksaa osallistujalle 50 euroa. Sen jälkeen on mahdollista päästä ”täys-

TUNNISTEKORTTI APUNA. Laite tunnistaa asiakkaan tunnustekortin perusteella ja säätää vastuksen ja toistojen määrän kullekin räätälöidyn ohjelman mukaan. Alakuvassa voimamittari, jota käytetään isometrisen lihasvoiman mittaukseen.

– Kukapa Mersuun tottunut vaihtaisi Ladaan?

jäseneksi”. Se maksaa 70 euroa ja kestää kuusi kuukautta. Silloin salilla voi käydä rajoituksetta - vaikka aamutuimaan ennen aloitusjaksolaisten tuloa tai iltaisin ja viikonloppuisin, seitsemänä päivänä viikossa.

Aiemmin vapaavuoro kesti vuoden mutta älykuntosalin suuren suosion takia se jouduttiin lyhentämään puoleen.

- Minulle rapsahti kuuden kuukauden kuritushuonetuomio, virnuilee Seppo Paananen rääkätessään selkä- ja vatsalihaksia twist-laitteessa.

Kilpualla onkin positiivinen ongelma: Kuinka saada älylaitteisiin tottuneet siirtymään muille saleille?

- Samanlaista toimintamallia ja laitteita ei ole muualla. Kuka haluaisi vaihtaa Mersun Ladaan?

Tuhat trenikertaa kuussa

Älylaitteet nopeuttavat treeniä, sillä vastusten säätämisen tai harjoitusohjelman muistelemisen ei kulu aikaa. Koska laitteisto lisää asiakkaiden omatoimisuutta, on kuntohoitajalla aikaa useammalle asiakkaalle.

- Aiemmin salilla oli pari-kolme asiakasta kerrallaan. Nykyään heitä on seitsemän tai kahdeksan, ja silti voin tehdä samanaikaisesti alkuhaastatteluja tai laatia treeniohjelmia uusille asiakkaille, kertoo Kilpua.

Kuukausittain älysalilla harjoittelee keskimäärin 160-180 henkilöä, ja trenikertoja on noin tuhat.

Hyvinvoinnin peruspilarit

Sirkka Kilpua on hyvinvoinnin matkasaarnaaja. Resepti on helppo: tarvitaan riittävä määrä unta, kohtuullinen määrä ravitsevaa ruokaa ja reipas annos päivittäistä liikuntaa. Ja enemmän kuin hyppysellinen huumoria!

Nuku riittävästi

Unen aikana selkäydinneste huuhtoo aivosoluja. Samalla se vahvistaa hermosolujen välisiä yhteyksiä muistin kannalta tärkeillä aivoalueilla. Uni on välttämätön ihmisen olemassaololle.

Muista proteiinit

Monipuolinen ja kasvispainotteinen ruokavalio tukee hyvinvointia. Sirkka Kilpua lisää listalle lihaskunnolle tärkeät proteiinit. Niitä saa lihasta, kalasta, maitovalmisteista sekä pavuista, herneistä ja soijasta.

Paranna lihaskuntoa

Lihaskunto alkaa rapistua heti 30 ikävuoden jälkeen. Lihaskuntoa voi parantaa treenaamalla ainakin kahdesti viikossa esimerkiksi käsipainoilla ja erilaisilla kuntosalilaitteilla.

Kerrytä kestävyyttä

Hyvällä kestävyyskunnolla tarkoitetaan verenkierto- ja hengityselimien kuntoa. Reipas kävely ja juoksu parantavat kestävyyttä. Älä unohda arkiliikuntaa: nouse portaat, pyöräile työmatkat ja puuhaile kotona ja puutarhassa.

Tsemppaa itseä!

Tsemppaaminen on tiukan paikan tullen hyvä voimavara. Älä pelkää epäonnistumista, vaan yritä uudelleen. Kannusta myös muita.

– Liike on lääkettä!

- Alle 30-vuotiaat ovat vähemmistössä. Suurin osa kävijöistä on 70-80-vuotiaita, mutta on meillä yli yhdeksänkymppisiäkin.

Jokainen harjoituskerta kirjautuu ylös, ja Kilpuan on helppo seurata käyntien määrää ja tuloksia. Asiakkaan luvalla tiedot siirtyvät potilas-tietojärjestelmään, josta lääkäri näkee ne ja hyödyntää vastaanotolla.

Tuloksia on tullut, ja kanta-asiakkaiden terveystieteiskäynnit ovat vähentyneet.

- Parhaimmassa tapauksessa lonkan tai polven tekonivelleikkauksesta on voitu kokonaan luopua, kun asiakkaan toimintakyky on parantunut ja hän pärjää omilla nivelillä.

Kehittäjätyyppi porskuttaa

Sirkka Kilpua on kehittäjätyyppi. Hän mennä porskuttaa satasta, kun muut tahtoavat paikallaan.

- Tein aloitteen älylaitteiden hankkimisesta jo vuonna 2011. Neljä vuotta siihen meni - kunnallinen päätöksenteko ottaa aikansa, hän siunailee.

Kilpua on ideoinut myös vertaisohjaajamallin ja kouluttanut parikymmentä vapaaehtoista ohjaajaa, jotka toimivat muilla Äänekosken kunnallisilla saleilla tukea tarvitsevien apuna.

- Minulla on ollut onni saada hyviä esimiehiä, jotka ovat kannustaneet ja antaneet vapaat kädet kehittää ja kokeilla uutta.

Idean älykuntosaliin hän sai kauppojen automaattisesti avautuvista ovista.

- Mietin, miksi terveystieteiden kuntosalilla ei voisi hyödyntää teknologiaa. Ja miksi salin pitäisi olla tyhjän panttina iltaisin ja viikonloppuisin?

Nykyään älysalin verhojen raosta pilkottaa valo jo aamuvarhaisella, kun innokkaimmat pumppaavat laitteilla. □

SIRKKA KILPUA on alkuperäiseltä ammatiltaan laborantti. Kuntohoitajaksi hän valmistui vuonna 1986.

AMMATTINA Kuntohoitaja

KOULUTUS

kuntohoitajia ei enää kouluteta

PALKKA

noin 2 500 e/kk

TILALLA

**lähihoitaja (kuntoutus)
fysioterapeutti AMK**

TYÖLLISYYSILANNE

hyvä (fysioterapeutit)

FAKTA AMMATISTA

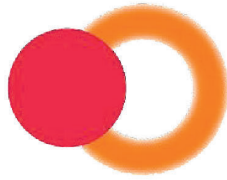
Kuntohoitajat ovat katoava luonnonvara. Ammatissa työskenteleviä kuntahoitajia on enää noin 360. Heistä valtaosa (320) työskentelee kunnissa ja kuntayhtymissä. Lisäksi kuntahoitajia on yksityisellä sosiaali- ja terveystieteiden alalla.

Kuntohoitajia alettiin kouluttaa 1972, mutta koulutus päättyi 90-luvun puolivälissä, kun lähihoitajasta tuli sosiaali- ja terveysalan perustutkinto. Kuntoutus on nykyään yksi lähihoitajatutkinnon koulutusohjelmavaihtoehtoista.

Kuntohoitaja oli toisen asteen ammattitutkinto. Vaikka kuntahoitajia ei enää valmistukaan, kuuluvat ennen vuotta 1995 valmistuneet kuntahoitajat terveydenhuollon ammattihenkilöihin ja voivat toimia lääkinnällisen kuntoutuksen parissa esimerkiksi terveystieteiden keskuksissa ja hoitolaitoksissa.

Monissa paikoissa kuntahoitajat on korvattu fysioterapeuteilla. He ovat terveiden ja sairaiden ihmisten liikumis- ja toimintakyvyn asiantuntijoita.

Fysioterapeutteja valmistuu ammattikorkeakouluista. Fysioterapeutti (AMK) -tutkinnon suorittaneet saavat oikeuden toimia laillistettuina terveydenhuollon ammattihenkilöinä.

Aktiivimalli poistuu vuoden 2020 alussa

Suomen hallitus sopi syyskuun budjettiriihessä monista työttömyysturvan uudistuksista. Näistä etenkin aktiivimallin kumoaminen on toteutuksessa 1.1.2020.

Ensi vuodenvaihteen jälkeen aktiivimalli ei siis enää leikkaisi työttömyysetuutta. Jos työttömyysetuutta on alennettu aikaisemmin aktiivimallin perusteella, etuus palautuisi täysimääräiseksi vuoden 2020 alusta.

JHL on aktiivisesti vastustanut aktiivimallin sen voimaantulosta lähtien ja vaatinut sen kumoamista.

Muut työttömyysetuuden muutokset:

- perusturvan korotus, joka nostaa myös ansiopäivärahan tasoa
- työttömyyspäivärahan lisäpäivien ikärajan nostaminen

Jatkossa vuonna 1961 tai myöhemmin syntyneen pitää olla täyttänyt 62 vuotta, jotta hänellä on oikeus lisäpäiviin.

Jo aiemmin hallitus on päättänyt uudistaa työttömille tarjottavia palveluja. Palkkatuki uudistuu ja työttömille tarjotaan tulevaisuudessa entistä enemmän yksilöllisiä palveluja. Myös

osatyökykyisille räätälöidään palveluita, joiden avulla heidän työkykyään ylläpidetään ja työhyvinvointia parannetaan.

Työttömyyskassa palvelee monella kielellä

JHL työttömyyskassaan kuuluu runsaasti eritaustaisia ja -kielisiä jäseniä. Haluamme palvella jäseniämme yhä useammalla kielellä, jotta jokainen löytäisi helposti tarvitsemansa tuen päivärahan hakemista varten.

Työttömyyskassan nettisivuilla löytyvät kielivalinnat suomen lisäksi ruotsiksi, englanniksi, viroksi ja venäjäksi. eWertti Nettikassan kaikki toiminnot ovat käytettävissä joko suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi. Myös ansiopäiväraha-hakemuksen voi täyttää valitsemallaan kielellä. Puhelinpalvelua työttömyyskassasta saa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

JHL työttömyyskassa on julkaissut englanninkielisen opasvideon helpottamaan päivärahan hakemista. Videossa näytetään englanninkielisen ohjeistuksen kera, mistä ansiopäiväraha-hakemus löytyy ja miten hakemus täytetään. Opasvideon linkki löytyy JHL työttömyyskassan kotisivulta tai YouTubesta hakusanalla tai "JHL How to apply".

Koulunkäynninohjaaja: Palkanmaksupäivä vaikuttaa päivärahan määrään

Motiivin numerossa 6/2019 kerroimme koulunkäynninohjaajien ja koulunkäyntiavustajien palkattomien syysloma-aikojen päivärahan hakemisesta ja työaikatarkastelun vaikutuksesta hakemuksen käsittelyyn. Ohjetta on entisestään tarkennettu ja ne löytyvät kokonaisuudessaan työttömyyskassan kotisivuilta.

Palkanmaksupäivä määrittää, milloin osa-aikatyön palkka tulee huomioitavaksi sovitellun päivärahan määrässä.

Ohjeet on pyritty tekemään mahdollisimman kattavasti erilaisissa tilanteissa päivärahaa hakeville. Päivitetyn ohjeistuksen lukeminen kannattaa myös vastaisen varalle, jos palkanmaksu keskeytyy tulevaisuudessa esimerkiksi joului- tai hiihtoloman aikana.

Ohjeet löytyvät työttömyyskassan kotisivujen etusivulta kohdasta "Hakuohje koulunkäynninohjaajille ja koulunkäyntiavustajille" sekä kohdasta Ohjepankki ja Hakuohjeet.

eWertti Nettikassa on sähköinen asiointipalvelu, jonka kautta voit lähettää hakemukset ja ilmoitukset työttömyyskassaan itsellesi parhaiten sopivana ajankohtana.

Julkisten ja hyvinvointialojen työttömyyskassa

Postiosoite: PL 100, 00531 Helsinki
Sähköposti: tkassa@jhl.fi

eEmeli Puhelinkassa päivystää kellon ympäri numerossa 010 190 300 ja henkilökohtaisesti maanantai-perjantai klo 9-14. eEmelissä saat ohjeita, voit tehdä kokonaan työttömän jatko-hakemuksen, sekä tiedustella maksupäivää ja käsittelytilannetta.

(Hinta kiinteästä verkosta soittaessa paikallisverkkomaksu ja matkapuhelinverkosta soittaessa oman operaattorin hinnoittelun mukaan)

#Talkoot

Palkat nousuun ja kiky kumoon

Sopimusneuvottelut käynnistyvät jälleen vuoden vaihteen tienoissa. JHL lähtee neuvottelemaan neljän teeman kanssa.

teksti Heidi Hänninen kuvitus JHL-kuvapankki ja Kati Ahonen

KoHoHi!

PALKANKOROTUKSET, kilpailukyky sopimuksen työajanpidennys, isyysvapaiden pituus, omien ikääntyneiden vanhempien hoitaminen ja nollatuntisopimukset ovat esimerkkejä JHL:n yleisistä sopimusneuvottelutavoitteista.

Tammikuun viimeisenä päivänä umpeutuvat ensimmäiset JHL:läisten alojen työehtosopimukset. Tällöin kausi päättyy lähinnä Paltan sopimusaloilla, joita ovat esimerkiksi rautatiealan ja henkilökohtaisten avustajien työehtosopimukset.

Maaliskuun lopussa päättyvät sopimukset koskettavat suurinta osaa JHL:n jäsenistä. Kyseessä ovat kaikki julkisen sektorin sekä muun muassa yksityisen sosiaalipalvelualan, energia-alan sekä sivistysalojen sopimukset.

Ensimmäiset neuvottelijat käyvät pöytään marraskuussa. Sopimuksia hierotaan todennäköisesti huhtikuulle asti.

Neuvottelukierroksesta on tulossa haastava. Sen vaikeutta lisäävät kilpailukyky sopimuksessa sovittu työajanpidennys eli kiky tunnit sekä kunta-alalla koulutetun hoitohenkilöstön KoHon ilmoitus pääsopimuksen irtisanomisesta. Irtisanomisen taustalla on näkemys ero siitä, minkälaisessa sopimusrakenteessa sosiaali- ja terveysalan työehdoista tulisi sopia.

Joskus sopimusneuvottelut jumiutuvat niin, että osapuolet joutuvat kääntymään valtakunnansovittelijan puoleen. Tällä kierroksella lisäpainetta tuovatkin valtakunnansovittelija **Vuokko Piekkalan** kommentit, joiden mukaan valtakunnansovittelijan toimistosta on turha tulla hakemaan liittokierroksen avajaa eli teollisuutta korkeampia palkankorotuksia. Lausunto haastaa erityisesti naisvaltaiset, samapalkkaisuuden edistämistä tavoittelevat liitot - kuten JHL:n.

- Lisäksi työnantajapuolen vaatimuslista pitenee. Kymmenen vuotta sitten työnantajilla oli noin viisi tavoitetta; nyt heidän listansa on lähes yhtä pitkä kuin työntekijäpuolen, toteaa JHL:n neuvottelupäällikkö **Kristian Karrasch**.

Jäsenet mukana tavoitetyössä

JHL alkoi valmistautua sopimusneuvotteluihin jo keväällä: liiton hallitus edellytti, että jäsenistö tulee ottaa mukaan neuvottelutavoitteiden laatimiseen. Valmistelussa jäsenistöä on osallistettu muun muassa jäsenkyselyillä. Ensimmäisessä jäsenkyselyssä JHL halusi kartoittaa palkankorotukseen sekä työajanpidennyksen kohtaloon liittyviä ajatuksia.

Syyskuussa JHL kuuli jäsentensä näkemyksiä muun muassa työaikaan ja työhyvinvointiin liittyvistä asioista. Molempiin kyselyihin tuli yli 8000 vastausta, jotka ovat vaikuttaneet JHL:n yleisiin sopimustavoitteisiin. Liiton hallitus hyväksyi nämä neuvottelutavoitteet syyskuun kokouksessaan.

JHL on hakenut sisältöä eri alojen sopimusaloikohtaisiin tavoitteisiin syys-marraskuun aikana Talkoot on ohi -kiertueen tilaisuuksissa. Liiton puheenjohtaja **Päivi Niemi-Laine** sekä neuvottelupäälliköt **Mari Keturi** ja Kristian Karrasch ovat kiertäneet alueilla tapaamassa jäseniä työpaikoilla ja jäseniloissa.

Tavoitteena yleiskorotus

JHL:n yleiset sopimustavoitteet voi jakaa neljään teemaan. Kaksi ensimmäistä koskee palkkausta ja työaika, kaksi muuta

KIKK

KIKYTUNNIT OVAT tulevan neuvottelukierroksen kuuma peruna. JHL tavoittelee vuosittaisen 24 työajanpidennyksen poistamista.

Kaikki työntekijät ovat palkan- korotuksensa ansainneet.

käsittävät hyvinvointia, työelämän laatua sekä tasa-arvoa.

Jäsenkyselyn pohjalta JHL tavoittelee kaikille kohdistuvaa, euromääräistä yleiskorotusta. Kaikki ovat palkankorotuksensa ansainneet, Karrasch ja Keturi linjaavat.

Toisena vaihtoehtona on niin sanottu sekalinja, joka muodostuu euromääräisen korotuksen ja prosenttikorotuksen yhdistelmästä. Kyselyn perusteella tämä malli on jäsenten mielestä lähes yhtä hyvä kuin euromääräinen yleiskorotus.

Korotusten lisäksi JHL haluaa edistää sukupuolten välistä palkkatasa-arvoa.

- Tämä vaatii väistämättä pitkäaikaista sitoutumista palkkaohjelmiin ja satsausta erityisesti matalapalkkaisten euromääräisiin palkankorotuksiin, Karrasch sanoo.

Kunnon korvaus kikyestä

Neuvottelukierroksen kuuma peruna on kiky. Vaikka lomarahaleikkaukset ovat ohi, kiristävät kiky-tunnit työntekijäpuolta. Jäsenkyselyn perusteella 75 prosenttia vastaajista pitää tärkeänä, että kiky-tunnit nostetaan neuvottelupöytään.

JHL:n päätavoitteena on kiky-tuntien poistaminen ja paluu työajanpidennyksestä edeltävään työaikaan. Toissijaisena vaihtoehtona on hyväksyä kiky-tunnit, kunhan niistä maksetaan vastaava rahakorvaus. Yli puolet jäsenkyselyyn vastanneista hyväksyi myös tällaisen ratkaisun.

Tämä tarkoittaisi Karraschin mukaan noin 1,4 prosentin ylimääräistä palkankorotusta muun korotuksen päälle.

Neuvottelukierroksella on esillä myös muita työaikakäytäntöjä. Yksi olennaisista on vaihteluvan työajan eli nollatuntisopimusten pelisääntöjen laatiminen. Terveyttä edistävät työaikakäytänteet halutaan työehtosopimuksiin.

- Mahdollisuus vaikuttaa oman työajan sijoitteluun lisää tutkitusti työtyytyväisyyttä ja hyvinvointia. Jaksamisen kannalta on erittäin tärkeää, että kuormittavissa töissä varmistetaan mahdollisimman hyvä palautuminen. Varsinkin yksityisellä puolella tärkeäksi kysymykseksi nousee yhtäjaksoisen työpäivän periaate, Mari Keturi toteaa.

JHL:n kolmas tavoitekokonaisuus käsittelee työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen. Esillä on ainakin palkallisen isyysvapaan pidentäminen.

- Kysymystä käsitellään eri sopimusaloilla eri lähtökohdista. Kunta-alalla palkallista isyyslomaa on 12 päivää, valtion sopimuksessa 6 ja muilla aloilla 6 päivää tai vähemmän, Karrasch kertoo.

Hän muistuttaa, että kyse on yhteiskunnallisesti tärkeästä asiasta, sillä ilman lapsimyönteisiä ratkaisuja tulevat ikäluokat pienenevät entisestään.

JHL pyrkii edistämään neuvottelukierroksella mahdollisuuksia hoitaa omia ikääntyviä vanhempia. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi, että vanhempiensa hoitamiseen saisi tilapäistä hoitovapaata samoin kuin sairaiden lasten.

- Olen vakuuttunut, että tämä teema tulee seuraavan 20 vuoden aikana vahvasti työmarkkinakuvioidin. Omaisten rooli kasvaa, sillä vanhustenhoitoon ei löydy riittävästi palkattua väkeä, Karrasch toteaa.

Myös sairauspoissaolojen omailmoituskäytännöt ovat JHL:n puolelta neuvottelupöydässä. Tutkimusten mukaan pidemmät omailmoitusajat ovat vähentäneet työterveyshuollon kustannuksia ja lyhentäneet sairauslomia.

Työntekijät tasa-arvotyöhön

JHL:n neljäs neuvotteluteema liittyy tasa-arvon edistämiseen työpaikoilla. Pyrkimyksenä on saada henkilöstön edustajat eli luottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut tiiviimmin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien tekoon.

Myös sopimusalojen laaja palkkakartoitus tulee aloittaa tällä neuvottelukierroksella.

- Lain mukaan palkkakartoitus tulisi tehdä kahden vuoden välein, mutta käytännössä tätä ei noudateta, Karrasch toteaa.

Lisäksi JHL:n mielestä on arvioitava, miten työehtosopimusmääräykset kohtelevat eri sukupuolia.

Karrasch ja Keturi suhtautuvat neuvottelukierrokseen hyvillä mielin. He uskovat, että neuvottelijoilla on jäsenten tuki takanaan.

- Neuvottelijalle tes-neuvottelut ovat työn suola. Vaikka uuden sopimuksen neuvottelu on raskasta, siinä on paljon myös jotain hohdokasta. □

Tätä JHL tavoittelee

JHL:n yleiset sopimusneuvottelutavoitteet koostuvat neljästä eri teemasta. JHL tavoittelee parannuksia palkkaukseen, työaikaan ja kikytyöajanpidennykseen, työn ja vapaa-ajan yhteensovittamiseen sekä tasa-arvoon.

1

2

3

4

1 Enemmän euroja ammatilaisille

- noin kahden vuoden kausi
- yleiskorotuspainotteisuus
- lisää ostovoimaa
- euromääräiset palkankorotukset
- samapalkkaisuuden edistäminen

2 Kuopataan kiky

- 24 tunnin työajanpidennyksen poisto tai rahallinen kompensatio kiky-tunneista
- vaihtelevan työajan pelisäännöt
- yhdenjaksoisen työpäivän pääsääntö

3 Elämä muuttuu – työpaikka tukee

- työpaikkaohjaajien asema
- perhevapaiden kehittäminen
- ikääntyvät vanhemmat
- sairauspoissaolojen omailmoituskäytännöiden pelisäännöt

4 Todellista tasa-arvoa työpaikoille

- henkilöstön edustajat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöhön
- sopimusalojen palkkakartoitus
- työehtosopimusten sukupuoli-vaikutusten arviointi

76 %

JÄSENKYSELYYN VASTANNEISTA PITÄÄ TÄRKEÄNÄ,

että kiky 24 tunnin työajanpidennyksestä euvotellaan tes-pöydässä.

54 %

HYVÄKSYY KIKYTUNTIEN KORVAAMISEN

vastaavan suuruisella rahakorvauksella jäsenkyselyn mukaan.

KOULUTUS

Yhteistoiminnan peruskurssi

KENELLE

yt-toimikuntien jäsenille sekä luottamushenkilöille ja työsuojeluvaltuutetuille

KESTO

5 päivää

MILLOIN SEURAAVA

osa 1/2:

19.–21.2.2020

osa 2/2:

23.–24.4.2020

ILMOITTAUTUMISET

OmaJHL-palvelu

Isolle kirkolle oppimaan

Yt-neuvotteluilla on ikävä kaiku, mutta oikeasti kyse on paljosta muustakin kuin henkilöstön lomautuksesta tai irtisanomisesta.

teksti ja kuva Ulla Puustinen

Aamujuna IC 164 Tampereelta Helsingin päärautatieasemalle saapuu raiteelle kahdeksan. Aamuäreät nokialaiset **Juha-Antti Kalliosalo, 33 ja Marko Salo, 53**, laskeutuvat asemalaiturille.

- Heräyskello soi jo ennen viittä, selittää Kalliosalo haukotustaan.

Kaksikon menoa katsellessa tulee mieleen Batman ja Robin - tai ehkä sittenkin Majakka ja Perävaunu. Salo mennä viuhtoo lähimmälle R-kioskille ostamaan raitiovaunulippuja ja Kalliosalo seuraa pari askelta taempana.

Syy nokialaisten pääkaupunkivisiittiin on yhteistoiminnan peruskurssi. Kokeneena JHL-opiston kurssilaisena Salo tietää, että ensimmäiseksi kannattaa suunnata majapaikkana toimivaan hotelliin.

- Jos sisään kirjautumisen jättää iltapäivään, on ovelta sadan metrin jono kurssilaisia ja muita matkailijoita.

Siis ensin ratikalla Hakaniemeen hotelliin, ja sen jälkeen bussilla kohti Sörnäistä. Opistolla miehet ehtivät tempaista kahvit ennen kuin sopimus-toimitsija **Keijo Hiltunen** toivottaa opiskelijat tervehdysiksi ja aloittaa kalvosulkeiset.

Saako määräaikaisen lomauttaa?

Viisipäiväinen kurssi on pakattu täyteen asiaa. Ensimmäisenä päivänä käydään Hiltusen johdolla läpi yhteistoiminnan eri muotoja ja edellytyksiä, toi-

senä päivänä puheena on yksityisyyden suoja työelämässä sekä yhteistoiminta lomautus- ja irtisanomistilanteissa.

- Saako määräaikaisen työntekijän lomauttaa? kysyy yt-laista alustava liiton lakimies **Keijo Tarnanen**.

Useimpien kurssilaisten veikkaus on ei, mutta luulo ei ole tiedon väärti. Määräaikaisen työntekijän voi nimittäin lomauttaa, jos hän sijaistaa sellaista henkilöä, joka tulisi yt-neuvotteluissa lomautetuksi.

- Hyvä tietää, tuumaa pääluottamusmies **Kari Räisänen**. Hän on matkannut kurssille Kemijärveltä, jossa on juuri alkamassa yt-neuvottelut.

Myös aamupäivän luento yksityisyydensuojan merkityksestä osuu Räisäsen mielestä nappiin, koska työskentelytilojen kameravalvonta ja työkäytössä olevien kulkupelien tekninen seuranta ovat lisääntymässä.

- Ne ovat asioita, joista on ennalta neuvoteltava henkilöstön kanssa yhteistoiminnallisesti. Tai ainakin työnantajan on informoitava henkilöstöä laitteiden käyttöönotosta, hän sanoo.

Mitä tarkoittaa vuosikate?

Neljäntenä päivänä kurssilla puidaan kunta- ja yritystalouden tunnuslukuja. Rautalankaa väantää liiton erityisasiantuntija **Jorma Peussa**.

- Kunnan vuosikate kertoo, onko edellisenä vuonna syöty enemmän kuin on tienattu.

1 NOKIALTA HELSINKIIN. Aamujuna tuo Juha-Antti Kalliosalon (vas.) ja Marko Salon Helsinkiin. Kaksikon suuntana on JHL-opisto Sörnäisissä.

2 LEOPARDIKUOSIA TUKASSA. Hanne Liljan hiuksista löytyy pinkkiä, violettiä, paria eri ruskean sävyä ja leopardipilkkuja. Kiuruvedeltä kursseille tulleen varatyösuojeluvaltuutetun uniikki kampaus keräsi ansaittua huomiota.

3 VALMIISEEN PÖYTÄÄN. Kurssi-päiviin sisältyy kaksi lämmintä ateriaa, joista toinen nautitaan JHL-talon henkilöstöravintolassa. Lautastaan täyttämässä Juha-Antti Kalliosalo.

4 LUENTOTAUOLLA. Marko Hämäläinen (vas.) Kiuruvedeltä ja Kari Räisänen Kemijärveltä selaavat tauolla päivän lehtiä. Henkilöstön lomautuksesta tai vähentämisestä kertovia yt-uutisia ei ole vaikea löytää.

Jos vuosikate on komeasti plussalla, ja kunta silti aloittelee henkilöstön vähentämiseen tähtäviä yt-neuvotteluja, voivat henkilöstön edustajat aivan aiheesta kyseenalaistaa vähennystarpeen.

Peussin esitys kirjoittaa keskustelua ja tukun kysymyksiä. Lopuksi kurssilaiset aplodeeraavat.

- Ensimmäinen asiantuntija, joka osasi kertoa talousluvuista niin, että tavallinenkin kuolevainen ymmärtää, kiittelee Salo.

Ny poika kurssille!

Marko Salo toimii Nokian kaupungilla kalliopararina ja panostajana. Lisäksi hän on alakohtainen luottamusmies ja tuntipalkkaisten työsuojeluvaltuutettu. Ja melkoinen kurssihai.

- Olen käynyt monilla opiston kursseilla, yt-kursstillakin vuonna nakki ja muusi. Nyt tuln kertamaan, koska se on opintojen äiti, hän hörähtää.

Juha-Antti Kalliosalolle yhteistoiminnan perusteet ovat uutta asiaa, vaikka hän on toiminut jo muutaman vuoden Nokian Veden tuntipalkkaisten luottamusmiehenä.

- Mää sanoin Juha-Antille, että ny poika kurssille, Salo myöntää tökkineensä nuorempaansa.

Kalliosalo kehuu opin tulleen tarpeeseen, sillä Nokian Vedessä yhteistoiminta on ollut hiukan retuperällä.

- Ei ole vielä saatu aikaiseksi yhteistoimintasuostimusta, mutta kurssin käytyäni siitä on helpompi neuvotella työnantajan kanssa. □

KAIKKI KOULUTUKSET LÖYDÄT
jhl.fi/koulutus/koulutuskalenteri

JHL kouluttaa

Ensi vuonna JHL-opisto tarjoaa runsaasti edunvalvontaan ja järjestötoimintaan liittyviä kursseja. Luottamustoimissaan untuvikot tai liiton aktiiviksi aikovat pääsevät alkuun johdanto- ja peruskursseilla, pidempään toimineet hyötyvät jatko- ja täydennyskursseista. Myös syventäviä opintokokonaisuuksia on tarjolla. Lisätietoa ja ilmoittautuminen: jhl.fi/koulutus.

Yhdistystoiminnan ABC, 4 pv, 14.1.–16.1.2020, JHL-opisto

Järjestöosaajan opintopolku alkaa Yhdistystoiminnan ABC -kursseista. Kurssilla tutustutaan JHL-yhdistyksen tehtäviin, yhdistystoiminnan perusteisiin sekä yhdistyksen rooliin edunvalvonnassa. Kurssin suorittuaan osaa soveltaa yhdistyslakia ja sääntöjä yhdistyksen toiminnassa. Kurssi on avoin kaikille aktiiville ja aktiivitoimijoiksi aikoville. Haku päättyy 9.12.2019.

Edunvalvonnan ja yhteistoiminnan johdanto, 3 pv, 20.–22.1.2020, JHL-opisto

Kurssilla perehdytään liiton, paikallisen edunvalvonnan, yhdistysten ja toimijoiden tehtäviin. Kurssilla opitaan, miten luottamus-, työsuojelu- ja yhteistoimintatehtävissä pääsee vaikuttamaan työpaikan asioihin. Kurssi on avoin kaikille aktiiville. Haku päättyy 16.12.2019.

Ammattialafoorumi 2020, 23.–24.10., Tampere

JHL kutsuu kaikki ammattilaiset Ammattialafoorumi 2020 -tapahtumaan. Tampere-talolle odotetaan noin tuhatta osallistujaa. Luvassa on huippupuhujia ja -esiintyjä, verkostoitumista, ammatillisesti kehittäviä luentoja ja paljon muuta. Hinta on 30 euroa/päivä ilman majoitusta ja 50 euroa/päivä majoituksen kera (kahden hengen huone). Osallistumismaksun voi maksaa työnantaja, yhdistys tai jäsen itse. Maksajatiedot tarvitaan ilmoittautumisen yhteydessä. Ilmoittautuminen on käynnissä: jhl.fi/omajhl.

Vala velvoittaa

Käräjäoikeuden lautamieheltä edellytetään vastuuta ja vaitioloa. Sosiaalisen median varalle maallikkotuomareilla on omat ohjeensa. Ne tietää ja tuntee tamperelainen Päivi Karjalainen.

teksti Ulla Puustinen kuva Susanna Lyly

JHL:läinen **Päivi Karjalainen** on toiminut lähes 15 vuotta Pirkanmaan käräjäoikeuden lautamiehenä ja katsonut silmästä silmään satoja rikollisia ja pahan tekijöitä. Raskaimpia juttuja ovat hänen mielestään väkivalta-, seksuaali- ja huumoririkokset.

Miten tulit lähteneeksi lautamieheksi?

- Lautamiehet toimivat käräjäoikeuksissa maallikkotuomareina. Heidät valitsee kunnan- tai kaupunginvaltuusto valtuustokausittain. Minut pyydettiin kesken kauden vuonna 2005, kun paikka vapautui edeltäjältä.

Onko lautamieheksi valitseminen poliittinen nimitys?

- Lautamiehet valitaan poliittisten voimasuhteiden mukaan mutta lautamiehen on oltava puolueeton ja kohdeltava kaikkia tasapuolisesti. Lautamiehiltä edellytetään yhteiskunnan tuntemusta, ja siksi useimmilla on ainakin jonkin verran kokemusta kunnallispolitiikasta.

Miten hyvin tunsit lautamiesjärjestelmän aloittaessasi?

- Tiesin, mitä maallikkotuomarina toimiminen tarkoittaa. Siinä vaikutti osaltaan se, että kummisetäni toimi aikoinaan lautamiehenä Virroilla. Hän saattoi istua käräjä parikin viikkoa syksyin kevään.

Miten usein käy kutsu käräjille?

- Keskimäärin kerran kuukaudessa. Aloittaessani useamminkin, mutta nykyään tuomarikokoonpanoon kuuluu ammattituomari (käräjäoikeuden puheenjohtaja) ja kaksi lautamiestä, aiemmin lautamiehiä oli kolme.

Mikä muu on muuttunut?

- Aiemmin lautamiehet olivat mukana myös pikkujutuissa, esimerkiksi rattijuopumustuomioista päätettäessä. Nykyisin lautamiehet toimivat ammattituomarin rinnalla vain vakavissa rikos- ja talousjutuissa, joista voi seurata vähintään vuoden vankeustuomio.

Millaisia vaatimuksia lautamiehelle asetetaan?

- Hänen on oltava täysi-ikäinen Suomen kansalainen. Yli 64-vuotiaasta ei voi valita uutena lautamieheksi, mutta lautamiehenä voi jatkaa 68-vuotiaaksi. Lisäksi lautamiehen on oltava nuhteeton, eli hänellä ei saa olla rikostaustaa tai konkurssituomioita.

Millaista valtaa lautamies käyttää?

- Tuomarin valan vannottuaan lautamies on käräjäoikeuden täysivaltainen jäsen ja käyttää tuomarin valtaa. Tuomiosta äänestettäessä hänellä on yksi ääni kuten ammattituomarillakin.

Lautamiehiltä edellytetään puolueettomuutta. Miten se toteutuu?

- Lautamies ei saa toimia tuomarina jutuissa, joissa syytettynä on hänen sukulaisensa. Jääväisin itseni myös silloin, jos kyseessä olisi naapurini tai joku ystäväpiiriin kuuluva.

Mitä muuta lautamiehiltä edellytetään?

- Vastuuta ja vaitioloa. Tuomiot ovat julkisia, mutta emme saa huudella tapauksen taustoista tai yksityiskohdista jälkikäteen turuilla ja toreilla. Emmekä somessa.

Tutustutko tulossa oleviin juttuihin ennalta?

- Menen oikeudenistuntoon sokkona ilman ennakkokäsityksiä. Istunnon alussa katson, mikä on rikosnimike, ketä syytetään ja kuka on kantaja.

Mikä on lautamiehen tärkein tehtävä?

- Kuunnella tarkkaan, mitä salissa puhutaan ja mitä voidaan näyttää toteen. Istunnon jälkeen oikeuden puheenjohtajan ja lautamiesten kesken pidetään tuomioneuvottelu, jossa päätetään rangastuksesta. Syyte saatetaan myös hylätä.

Ikävimmät ja vaikeimmat jutut?

- Seksuaalirikokset ovat rankimpia, varsinkin jos ne kohdistuvat lapsiin. Myös huumejuttujen määrä on nousussa, ja niissäkin on omat haasteensa.

Näetkö unia oikeudenkäynneistä?

- En. Jos päätöstä ei ole vielä annettu, saattaa alitajunta tehdä työtä, mutta en aktiivisesti mieltä juttuja.

Sait pari vuotta sitten herastuomarin arvonimen. Miltä se tuntui?

- Hyvältä se tuntui. Hautausmaalla kävellessä olen huomannut, että joissain hautakivissä lukee vainajan arvonimi "herastuomari". Vitsinä olen heittänyt, että ehkä joskus minunkin kivessäni! □

PÄIVI KARJALAINEN
syntynyt 1962

KOTIPAikka
Tampere

TYÖ
päätoiminen
luottamusmiehen
(Tampereen
kasvatus- ja
opetuspalvelut)

PERHE
kaksi aikuista lasta

HARRASTUKSET
järjestötyö,
käsillä tekeminen,
lukeminen

LUE LISÄÄ
LAUTAMIEHISTÄ
motiivilehti.fi

Motiivini

SAAKO SUOMESSA OIKEUTTA?

Kyllä saa, mutta ongelmana ovat juttujen pitkät käsittelyajat. Esitutkinta ei valmistu, syyttäjälaitos on kuormittunut ja uhri tai tekijä joutuvat odottamaan asian käsittelyä ja ratkaisua liian kauan.

ANNATKO ARMON KÄYDÄ KOSKAAN OIKEUDESTA?

Tuomiota mietittäessä on tukeuduttava vain annettuun näyttöön ja Suomen lakiin. Korvauksista päätettäessä voi ottaa huomioon myös inhimillisyyšnäkökohtia.

KATSOTKO OIKEUSSALIDRAAMOJA TELEVISIOSTA?

Katsoin joskus mutta en enää.
Todellisuus riittää minulle.

Harmoniaa hattuun

Pitkään jatkunut stressi muuttaa aivoja - jopa pysyvästi. Stressi vaikuttaa kykyyn ajatella, oppia ja toimia. Pääkullan hyvinvoinnista kannattaa pitää huolta!

teksti Ulla Puustinen piirrookset Anita Polkutie

Puhelin soi. Kymmenen sähköpostia odottaa vastausta. Raportti pitäisi saada kirjoitettua vielä tänään. Lisäksi mielessä pyörii vanhempainvarti-esikoisen opettajan kanssa heti töiden jälkeen.

Aika tavallinen tilanne - ja pitkään jatkuessaan vahingollinen aivoille.

Työterveyslaitoksen erikoistutkija, psykologian tohtori **Satu Pakarinen** jaottelee stressin vaikutukset kolmeen: Yli vuoden kestänyt stressi näkyy aivokudoksen rakenteellisina ja toiminnallisina muutoksina. Lisäksi stressi vaikuttaa aivojen hermosolujen välittäjäaineiden toimintaan.

- Aivojen etuotsalohko on erityisen altis stressille. Tämä aivoalue vastaa tarkkaavaisuudesta, toiminnan ohjauksesta ja keskittymiskyvystä, Pakarinen kertoo.

Stressin vaikutuksesta aivojen etulohko ohenee ja pienenee. Sen koossa tapahtuvat muutokset voi nähdä aivojen magneettikuvassa ja PET-kuvantamisessa, joka perustuu merkkiaineiden käyttöön.

Mantelitumake paisuu

Pitkään jatkuneen stressin vaikutukset näkyvät myös syvissä aivoissa sijaitsevassa mantelitumakkeessa ja aivojen limbisellä alueella.

- Mantelitumake on tunnekeskus, jossa stressin tunne ja autonomisen hermoston säätely yhdistyvät. Mitä enemmän henkilö kokee stressiä, sitä suurempi on mantelitumakkeen koko ja sitä alttiimpi henkilö on kokemaan negatiivisia tunteita, Pakarinen selittää.

Limbinen alue vastaa muistista ja oppimisesta. Ne kuuluvat tunne-elämän säätelyn ohella ihmisenä olemisen ydintoimintoihin. Pitkäkestoisen stressin vaikutuksesta uuden tiedon omaksuminen ja mieleen painaminen vaikeutuvat.

Kortisolitaso kohoaa

Lyhytkestoinen stressi ei ole haitaksi ihmiselle. Päinvastoin: se terävöittää aistit ja valmistaa kehon ja mielen vastaamaan käsillä olevaan haasteeseen.

- Ongelmia tulee, jos henkilö ei pääse palautumaan ja tilanne jää päälle. Silloin kehossa alkaa erittyä suuria määriä stressihormoneita, erityisesti kortisolia. Se huuhtoutuu hyvin hitaasti pois elimistöstä, kertoo Satu Pakarinen.

Korkea kortisolitaso on myrkyä aivokudokselle, erityisesti hippokampuksen hermosoluille, ja se heikentää muistia.

- Jos stressi jatkuu kuukausia tai vuosia, ovat vaikutukset haitallisia ja vakavia.

Stressihormonien tason voi todeta veri- ja sylkinäytteellä. Koska elimistön normaali kortisolitaso vaihtelee yksilöstä toiseen, ei tarkkoja ohjearvoja vaarallisen korkeille pitoisuuksille ole.

Uni häiriintyy

Uni on tutkijan mielestä hyvä stressi-indikaattori.

Stressi ilmenee usein joko nukahtamisvaikeuksina tai siten henkilö heräilee aamuyöllä ja ajatukset pyörivät päässä. Tällöin uni ei virkistä, ja seurauksena on väsynyt ja uupunut olo.

Myös ärtyisyys, alavireisyys ja keskittymiskyvyn puute ovat tyypillisiä stressin oireita.

- Stressaantunut näkee maailman mustana ja alkaa epäillä omia kykyjään. Tulee tunne, ettei saa mitään aikaan, vaikka objektiivisesti tarkasteltuna se ei aina pidä paikkaansa, Pakarinen sanoo.

Työhinvointi kärsii

Aivojen hyvinvoinnin ja ihmisen toimintakyvyn säilymisen kannalta olisi tärkeää lepoistaa työelämän tahtia.

- Ihminen on aika sopeutuvainen, ja pystyy toimimaan kovankin kiireen ja paineen alaisena - mutta ei määrättömän pitkään. Nyt työelämästä puuttuu hyvinvoinnin kannalta välttämätön jousto ja pelivara.

Sijaisia ei saa palkata tai heitä ei löydy, ja työntekijöiden edellytetään venyvän. Monen työkuorma on Pakarisen mukaan kohtuuttoman kova.

- Harvassa ovat työpaikat, joissa voi istua työkaverin kanssa kahvitauolla jutustelemassa. Pitäisi olla taukoja ja löysää ennen seuraavaa puristusta, hän muistuttaa.

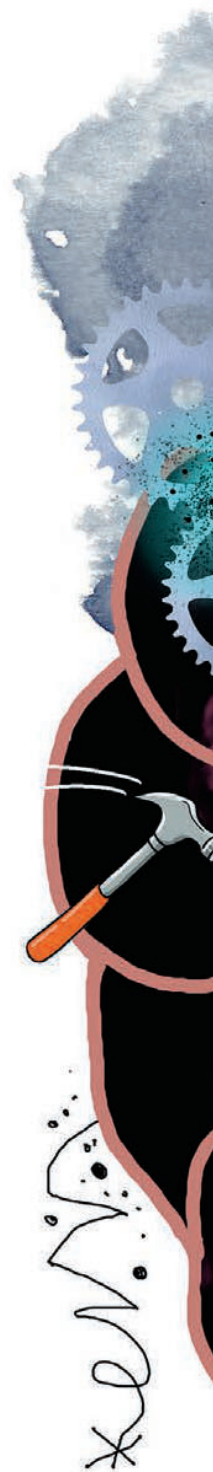
Toisaalta ihminen on hyvä kehittämään stressin myös vapaa-ajastaan.

- Keho ei tiedä, tuleeko stressi työstä vai yksityiselämän paineista, esimerkiksi maratonille treenaamisesta.

Kaikki stressi vaikuttaa aivojen terveyteen ja kuluttaa samalla lailla. Jos kotona on tavallista stressaavampi jakso, pitäisi työssä olla hiukan löysää ja päinvastoin.

Aivot muovautuvat

Peli ei ole menetetty, vaikka ihminen olisi kokenut pitkäänkin stressiä.

28 %

TYÖPERÄINEN STRESSI

on toiseksi yleisin työperäinen terveysongelma EU-maissa. Sitä kokee 28 prosenttia työikäisistä eurooppalaisista.

Lähde: EU-OSHA

1/4

PSYKKINEN KUORMITUS

Noin neljäsosa suomalaisista kokee merkittävää psykkinen kuormittuneisuutta, miehistä 15 prosenttia.

Lähde: THL, FinTerveys 2017

3 %

TYÖUUPUMUS

Vakavaa, vähintään viikoittain oireita aiheuttavaa työuupumusta potee 2-3 prosenttia työikäisistä suomalaisista.

Lähde: TTL

STRESSIN PLUSSAT

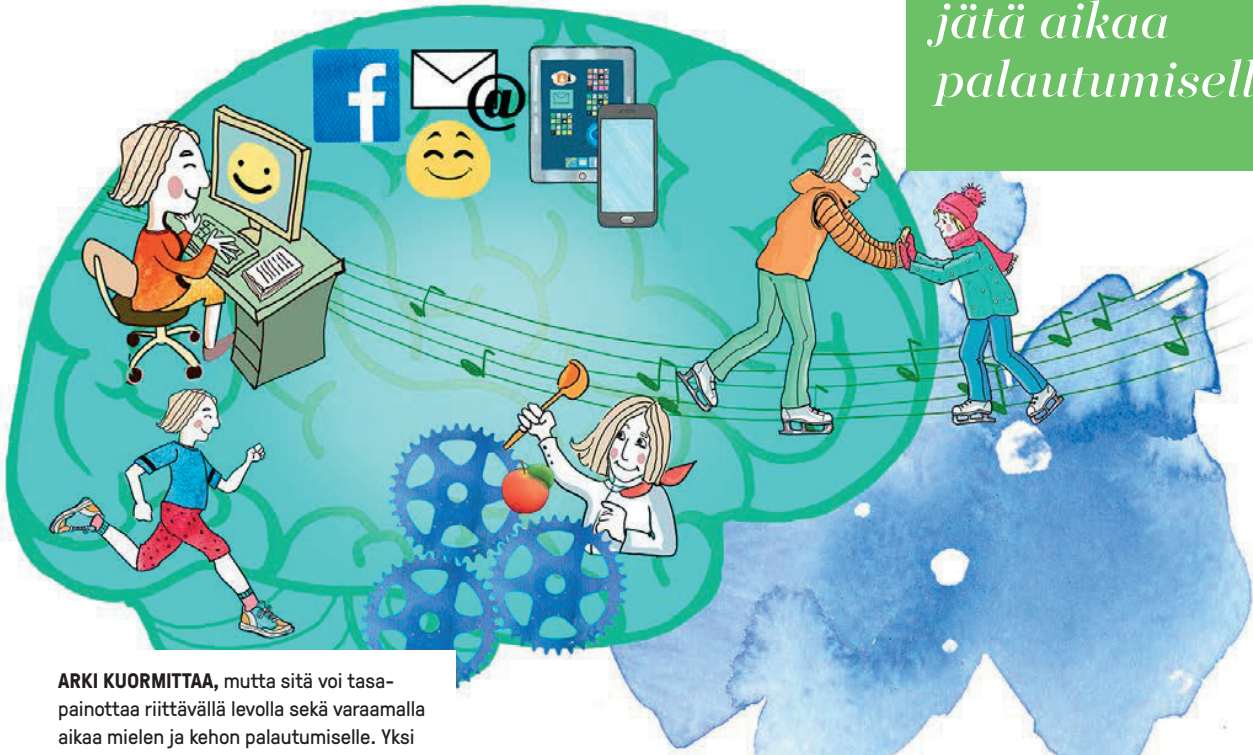
- auttaa selviämään uhkaavista tilanteista
- antaa virtaa vaativan tehtävän hoitoon
 - auttaa keskittymään kulloinkin olennaisimpaan asiaan
 - valpastuttaa ja auttaa huippusuorituksiin

STRESSIN MIINUKSET

- heikentää pitkittyessään muistia
- kutistaa ja vanhentaa aivoja
- hidastaa aivosolujen uusiutumista
 - lisää korkean verenpaineen ja diabeteksen riskiä
 - aiheuttaa unettomuutta
 - altistaa työuupumukselle
- raskaudenaikainen stressi lisää lapsen alttiutta mielenterveyshäiriöille sekä sydän- ja verisuonitaudeille

*Pyri tasapainoon,
jätä aikaa
palautumiselle.*

ARKI KUORMITTA, mutta sitä voi tasa-painottaa riittävällä levolla sekä varaamalla aikaa mielen ja kehon palautumiselle. Yksi rentoutuu lenkipolulla, toinen ystävien seurassa - löydä omat tapasi.

- Aivot ovat muovautuva elin. Juuri aivojen muovautuvuus on ollut ihmiskunnan säilymisen kannalta keskeistä, Pakarinen sanoo.

Aikuisen aivot palautuvat hiljalleen ennalleen, kunhan lopetamme nykyiseen elämänmenoon kuuluvan multitaskaamisen ja sähläämisen ja harjoittemme keskittymistä.

Pienten lasten ja kasvavien nuorten aivojen palautumisesta tutkijat eivät ole yhtä vakuuttuneita.

- Nuorten aivot ovat nykyisenlaisessa media- ja teknologiakeskeisessä elämäntavassa melkoisen tykityksen kohteena. Heistä on tehty eräänlaisia koekaniineja, ja ehkä vasta vuosikymmenien kuluttua nähdään, kuinka lopulta käy.

Tasapaino löytyy

Oman kehon kuunteleminen on tärkeä taito, kun yrittää ehkäistä liiallista stressiä ja löytää tasapainon kuormituksen ja riittävän levon ja palautumisen välille.

- Nykyelämä kasaa meille kovia paineita, ja tuntuu, että stressin tuntemukset on siirrettävä syrjään ja jaksettava painaa eteenpäin. Tärkeämpää olisi pysähtyä ja opetella kuuntelemaan omia tuntemuksia. Sitä varten ne ovat.

Kuunteleminen voi oppia mindfulness-tunnilla tai vaikka rauhallisella metsäkävelyllä - kukin omalla tavallaan.

- Jos omien tuntemusten kuulosteleminen tuntuu alkuun vieraalta, voi hyvinvoinnin ja palautumisen arviointiin käyttää erilaisia aktiivisuusrannekkeita ja muita mittalaitteita, Pakarinen sanoo.

Harmoniaa hattuun - se on hyvä neuvo! ☐

Näin selätät stressin

KIRKASTA TYÖNKUVASI, KESKITY OLENNaiseEN

Kovin repaleinen työnkuva stressaa ja vie energiaa. Erottele tärkeimmät tehtävät vähemmän tärkeistä ja keskity oleennaiseen.

ASETA TYÖPÄIVÄLLE REALISTISET TAVOITTEET

Työpäivässä on rajallinen määrä tunteja. Realistiset tavoitteet ehkäisevät työkuorman muodostumista kohtuuttomaksi.

OPETTELE AJANHALLINNAN TEKNIIKOITA

Ajanhallintaan löytyy erilaisia tekniikoita ja apuvälineitä. Tutustu niihin ja omaksu itsellesi sopivimmat. Sulje työsesmasi sähköposti, kun suoritat keskittymistä vaativaa tehtävää.

JÄTÄ TYÖT TYÖPAIKALLE

Vanha nyrkkisäntö pätee edelleen: kahdeksan tuntia työtä, kahdeksan tuntia virikkeellistä vapaa-aikaa ja kahdeksan tuntia lepoa.

OPETTELE RENTOUTUMAAN

Yksi rentoutuu hakkaamalla halkoja, toinen syventymällä kirjaan. Löydä omat keinosi. Rentoutumista voi opetella myös erilaisilla meditaatio- ja mindfulness-harjoituksilla.

LISÄÄ

Terveystieteiden tutkimuskeskus THL, thl.fi
Työterveyslaitos TTL, ttl.fi
Suomen Mielenterveys, mieli.fi

Paikallinen sopiminen – siunaus vai kirous?

PAIKALLINEN SOPIMINEN tarkoittaa mahdollisuutta sopia työehdoista toisin kuin alan valtakunnallisessa työehtosopimuksessa on sovittu. Työnantajajärjestöt vaativat paikallisen sopimisen lisäämistä mutta työntekijäpuoli useimmiten jarruttelee.

Motiivi kysyi JHL:läisiltä pääluottamusmiehiltä, millaisia kokemuksia heillä on paikallisesta sopimisesta. Entä mitä paikallisen sopimisen lisääminen nykyisestä edellyttää työntekijöiltä ja työnantajilta?

TULEEKO MIELEESI KYSYMYS,
jonka haluat esittää JHL:n jäsenille?
Lähetä se osoitteeseen motiiviraati@jhl.fi

Leena Kauhanen
laitoshuoltaja/
pääluottamusmies
LEPPÄVIRTA

Olen sopinut paikallisesti muun muassa hälytysrahasta ja tupla-työvuoroista maksettavista korvauksista.

Kokemukset paikallisesta sopimisesta ovat olleet pääosin hyviä. Aloite on tullut yleensä omalta jäsenistöltä, ja muut liitot on saatu usein mukaan. Tällä reseptillä asioista on saatu sovittua myös työnantajan kanssa.

Olen valmis lisäämään paikallista sopimista, kunhan sovitaan alan työehtosopimuksia paremmista ehdoista. Heikennyksistä en lähtisi neuvottelemaan.

Toimiakseen paikallinen sopiminen edellyttää luottamusta. Jos toinen sen kerran pettää, halu paikalliseen sopimiseen loppuu.

Teija Aittola
siistijä/pääluottamusmies
ASKOLA

En ole tehnyt yhtään paikallista sopimusta työehdoista Askolan kanssa, eikä kunnassa ole tietääkseni voimassa yhtään paikallista sopimusta.

Viime vuonna työnantaja kysyi pääluottamusmiehiltä halua neuvotella lomarahojen vaihdosta vapaaksi, mutta olimme järjestöinä vastaan. Ylimääräiset vapaat lisäisivät töissä olevien taakkaa liikaa.

Paikallista sopimista on varaa lisätä – esimerkiksi työajoista voisi joissain tilanteissa sopia toisin kuin työehtosopimuksessa.

Juuri nyt paikalliseen sopimiseen ei ole halua, koska yt-neuvotteluja on käyty pitkin vuotta, ja se on heikentänyt ilmapiiriä ja syönyt luottamusta työnantajaan.

Anu Rokkonen
maalari/pääluottamusmies
NURMES

Minusta paikallinen sopiminen on hyvä asia, ei mikään peikko. Paikallisesti neuvotellen voidaan huomioida paikalliset olot ja löytää hyvä ratkaisu yhdessä työnantajan kanssa.

Itse neuvottelin työnantajan kanssa tuntityöntekijöiden ruoka-tunnin pituudesta. Halusimme lyhentää sen tunnista puoleen tuntiin, koska työmailla on harvoin viihtyisiä tiloja ruokailuun, ja tunti vetoisassa kopissa tuntui rangaisukselta.

Ensin työnantaja torppasi, mutta lopulta päästiin sopuun.

Sopiminen onnistuu, jos sille on kummankin mielestä tarve. Jäsenistöllä voisi olla halua lisätä paikallista sopimista, mutta tietoa siitä pitäisi lisätä.

Kommunens viktigaste arbetstagare

Lönesekreteraren Jing Li och hennes kolleger ser till att du får din lön på kontot.

text Hellevi Raita foto Santeri Jutila

Lönesekreteraren **Jing Li**, 40, pustar ut. Hon har precis skickat iväg de allra sista bekräftelserna på löner som ska finnas på de anställdas konton följande dag. Vanligtvis ska bekräftelserna göras två dagar före utbetalning, men veckan före intervjun har Korsholms kommun råkat ut för en serverkrasch. Varken läkare, vårdare, chefer eller lönesekreterare kunde använda sina datasystem.

- Det gick inte att jobba. Folk började städa skåp och annat som man normalt inte har tid med, berättar Jing Li.

Felet var allvarligt. Två dagar efter kraschen inrättade it-avdelningen en omväg för bland annat löneavdelningen, så att lönesekreterarna kom åt löneprogrammet. Men det program cheferna matar in all information i kommunicerade fortfarande inte med löneprogrammet så tilläggen för obekvämt arbetstid uteblev ur lönerna.

- Vi måste skicka brev till alla och förklara. För många är tilläggen väldigt viktiga, konstaterar Jing Li.

Kollegernas stöd oundgängligt

Hon är en av tio personer som räknar löner för de cirka 1 600 anställda i Korsholms kommun. En del av dem har också andra arbetsuppgifter, främst inom personalförvaltningen. Li ansvarar för lönerna för ungefär 200 anställda. De jobbar på äldreboenden, närsjukhuset, socialavdelningen och som stödpersoner och elevassistenter.

En lönesekreterare måste vara noggrann, stresstålig och organiserad, och ha öga för detaljer, säger Li. Det gäller att hålla koll på de centrala kommunala kollektivavtalen: det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet AKTA, läkarnas kommunala avtal LÅKTA, läraravtalet UKTA, tekniska sektorns avtal TS och de timavlönades kollektivavtal TIM-AKA.

Eftersom Li började som lönesekreterare så sent som i mars förra året är hon ibland osäker på hur kollektivavtalen ska tillämpas. Då går hon till sina arbetskamrater. Stödet från kollegerna är oundgängligt i arbetet som mer och mer handlar om problemlösning.

- Datorn sköter ju själva räknandet, men det finns så många komplicerade frågor som datorn inte kan avgöra.

Deadline två gånger i månaden

Korsholms kommun har två deadlines för löneuppgifter. En del anställda får sina löner den 15 varje månad och deras chefer ska

– Ingen blir glad för att få för mycket eller för litet lön.

DEN GODA arbetsgemenskapen är en av orsakerna till att Jing Li trivs så bra på sitt jobb. – Vi diskuterar arbetsproblem, bekymmer och glädjeämnen.

AKTA ÄR MIN BIBEL, säger lönesekreteraren Jing Li. AKTA är det allmänna kommunala tjänste- och kollektivavtalet.

ha lämnat alla uppgifter senast den tredje. Resten får sina löner den sista varje månad och löneuppgifterna ska lämnas den 18.

Sedan går lönesekreterarna igenom alla uppgifter och gör nödvändiga ändringar. Ungefär en vecka senare tar de ut en lönekontrollista och går igenom varje anställds lön.

– Här kan jag upptäcka att någon inte fått sin semesterlön till exempel och undersöka vad felet beror på.

TVå dagar innan lönerna ska vara på de anställdas konton bekräftar lönesekreterarna att löneuppgifterna är riktiga och skickar summorna som ska betalas ut till en administrativ löneräknare som skickar gireringarna till banken.

För att lönerna ska bli rätt måste var och en i kedjan göra sin andel. De anställda måste se till att lämna in skattekort och pricka in semesterar och anhålla om ledigheter - på flera ställen om de har flera arbetsplatser, till exempel som elevassistent och eftisledare. Cheferna måste se till att anmäla alla tillägg som ska betalas och om någon till exempel slutar.

– Chefen kanske har glömt att meddela att en person slutat i april, och i maj ringer hen och frågar varför hen har fått lön. Då måste vi skicka en räkning.

En gång hade löneuppgifterna för en personalgrupp inte kommit in före deadline och sedan blev Li sjuk i en vecka. Den personalgruppen fick sin lön försenad. Andra gånger har Li bett sina kolleger om hjälp.

– Det känns som att jag inte bara får vara sjuk utan att tänka på arbetet. Jag måste tänka på allt som är ogjort.

Tradenom och merkonom

Jing Li kom till Finland för att studera vid Vasa yrkeshögskola som utbytesstuderande. Hon kommer från Wuhan, som ligger vid Yangtze-floden i centrala Kina, cirka 800 kilometer väster om Shanghai. I Wuhan studerade hon hotelladministration, men studierna i Vasa motsvarade inte förväntningarna och hon bytte snabbt linje. Hon tog sedan en tradenomexamen på engelska i Vasa.

I Vasa träffade hon också sin finlandssvenska man och beslutade sig för att stanna. Hon läste svenska och finska på Evangeliska folkhögskolan, och fick ett jobb på ett litet företag som importerade bland annat arbetskläder och textilier från Kina. Där jobbade hon i nio år. Sedan kände hon ett behov att ta en examen också på finska och läste till merkonom på drygt ett år.

Jobbet på Korsholms kommun hörde hon om av en vän. Hon blev intresserad av jobbet för att hon ville prova på något nytt och för att det har att göra med siffror.

– Jag har alltid klarat mig bra i matte.

När Jing Li kom till Vasa fanns där inte mycket utläningar. Numera har kineser som bor i Vasa en egen grupp i chat-tjänsten We Chat.

– En del trivs bättre än andra, men det är mycket bättre än när jag kom hit i början av 2000-talet.

Den största skillnaden mellan det finländska och det kinesiska arbetslivet är att man i Kina tänker mer kollektivt än här, säger Jing Li.

– I Kina går arbetet alltid före, och du uppmanas att jobba obetald övertid. Här är alla medvetna om sina rättigheter. Jag jobbar deltid medan mitt barn är under tre år och FPA betalar en ersättning. I Kina finns inget sådant. □

“Olen saanut tehdä, mitä haluan”

Ratakelaaja Leo-Pekka Tähti on parantanut saavutuksillaan vammaisurheilijoiden asemaa. Silti paraurheilijalta vaaditaan edelleen enemmän kuin muilta.

teksti Heidi Hänninen kuvat Miikka Kiminki

Kelauspyörä on ratakelaaja **Leo-Pekka Tähden** tärkein kilpakaveri. Sen on kehittänyt hänen isänsä eikä tehdasvalmisteisista ole ainakaan vielä löytynyt nopeampaa. Kelaustuolin lisäksi mukana on kahdet hanskat, joiden mustunut pinta kertoo kelausta kilometreistä. Tähti on valmistanut ne itse.

Tähti, 36, heilauttaa itsensä ketterästi autosta pyörätuolin istuimeen. Hän nappaa takakontista kovassa käytössä olleen kelauspyörän mukaansa ja työntää sitä kohti Porin stadionia.

Tähden kaulassa on hopeinen ketju, jossa on viisi laattaa. Neljässä lukee paralympiakaupungin nimi: Ateena, Peking, Lontoo ja Rio. Viides laatta on vielä tyhjä. Jos kaikki sujuu suunnitelmien mukaan, siihen kirjataan vuoden kuluttua Tokio merkiksi uudesta paralympiavoitosta.

Leo-Pekka Tähti on saavuttanut lähes kaiken, mitä lajissaan voi. Silti hän innostuu kuin pieni poika puhuessaan kelaamisesta ja kilpailemisesta.

- En kyllästy voittamiseen. Uskon, että vielä tämän ikäisenäkin pystyn kelaamaan entistä kovempaa. 200 metrin maailmanennätys on enää parin kymmenyksen päässä. Se motivoi.

Tie huipulle on ollut kaikkea muuta kuin helppo. Ja vaikka Tähti on tuonut paraurheilulle näkyvyyttä, vammaisurheilijoiden asema on edelleen haastava.

Urheilija jo lapsena

Liikkuminen ja urheilu ovat olleet osa Tähden elämää lapsuudesta lähtien. Synynnäinen selkäydinvamma ei haitannut menoa, kun hän yhtenä kaveriporukasta osallistui porilaisen pihapiirin jääkiekkopeliin.

Yläasteella liikunta muuttui tavoitteellisemmaksi. Fysioterapeutti vei hänet euralaisen pyörätuolikoripallojoukkue Rauman Basketin harjoituksiin. Joukkue oli aikuisten SM-sarjan huippuja ja koostui lähinnä maajoukkueetason pelaajista. Se oli hyvä kasvuympäristö 12-13-vuotiaalle.

Myös kelaaminen kiehtoi urheilijanalkua. Televisiosta hän seurasi yleisurheilun Kultaisen liigan huippukilpailuja, joissa 1500 metrin kelaus oli toisinaan näytöslajina. Haaveissa oli olla vielä joskus kansainvälisellä huipulla.

Luokkatoverinsa **Villen** kanssa Tähti teki kymmenen kilometrin lenkkejä koulun jälkeen - Ville juosten, Leo-Pekka tavallisella pyörätuolilla kelaten. Vuonna 1998 kaksikko päätti osallistua Euran puolimaratonille - vain 15-vuotiaana. Tähti voitti kaverinsa noin kymmenellä minuutilla.

- Kilpailuun osallistui myös muita kelaajia, jotka näkivät lahjani. Parin päivän päästä **Voitto Korhonen**, yksi kovista vanhan luokan kelaajista, tarjosi minulle kelaustuoliaan.

Vielä samana kesänä Tähti kelasi elämänsä ensimmäisen täysmaratonin ajassa 2 tuntia 32 minuuttia.

Pitkiltä matkoilta sprintteriksi

Vuosituuhannen vaihteessa Tähti tajusi vähitellen, että urheilusta oli tulossa hänelle ammatti. Vuonna 2000 hän osallistui Göteborgissa ensimmäisiin kansainvälisiin kisoihinsa. Tuliaisenä oli ensimmäinen Suomen ennätys. Kuukauden päästä Tähti sai kutsun maajoukkueleirille ja vuotta myöhemmin Euroopan mestaruuskisoihin Sveitsiin.

Aluksi Tähden matkavalikoima oli sprintistä maratoniin. Vielä Göteborgissa hän kelasi kaikki matkat satasesta kymppi-tonniin. Tämä tarkoitti seitsemää starttia kahdessa päivässä.

Vuonna 2002 tiimiin astui valmentaja **Juha Flinck**, joka laittoi Tähden valitsemaan sprintin ja pitkän matkan väliltä. Olisi ollut mahdotonta pysyä huipulla kaikessa.

Uusi valmentaja toi harjoitteluun lisää järkeä. Suurin muutos oli levon merkityksen kasvu. Alussa tämä merkitsi, etteivät ajat enää parantuneet samalla tavalla kuin aiemmin.

- Vuonna 2003 aloin miettiä, pitäisikö antaa valmentajalle potkut, kun kehitys junnaa. Onneksi en hätköinyt.

Odottaminen kannatti. 2004 oli uran ensimmäinen huippuvuosi. Tähti palasi Ateenan paralympialaisista 100 ja 200 metrin kultamitalistina. Ennätyskin parani kaksi sekuntia.

Ateenan jälkeen Tähti on ollut arvokisojen satasella lähes voittamaton. Tähän mennessä hänellä on liki 30 mitalia.

Tappio tekee hyvää

Tähti istuu katsomon penkillä ja katsoo Porin stadionin kenttää, jolla on treenannut lapsesta saakka. Hän toteaa, että arvo-

AIKAJANA

1998	2002	2002	2004	2006	2008
Kelasi ensimmäisen puolimaratonin.	Valmentaja Juha Flinck tuli tiimiin.	Viimeinen maraton MM-kisoissa: siirtyi sprintteriksi.	Saavutti ensimmäiset paralympiakultansa Ateenassa.	Ensimmäinen 100 metrin maailmanennätys 13,88.	Kolmas paralympiakulta sekä maailmanennätys 13,76.

LUE,
MINKÄLAISIA
ENNAKKOLUULOJA
TÄHTI ON KOKENUT
URALLAAN
motivilehti.fi

*– 200 metrin
maailmanennätys
on enää parin
kymmenyksen päässä.*

– Jos en jännitä, olen vain epävarma.

kisavoittoon liittyy valtavasti tunteita. Mestaruuden jälkeen olo on tyhjä ja nollaamiseen menee pari kolme viikkoa. Sitten katsotaan jo tulevaan.

Myös tappio kilpailuilla motivoi. Dohan MM-kisoissa 2015 Tähti jäi satasella hopealle. Se antoi potkua seuraavan vuoden Rion paralympialaisiin.

- Myös valmentaja sanoi, että tappio teki meille molemmille hyvää, Tähti toteaa.

Heti kilpailun jälkeen tunnelmat eivät olleet yhtä positiiviset.

- Häviö oli ensin iso shokki, mutta onneksi pääsin nopeasti sen yli. Taisin jopa hymyillä palkintopallilla.

Jännitys tuo flow-tilan

Maailman nopeintakin jännittää ennen kisoja - nykyisin jopa enemmän kuin ennen.

- Osa jännityksestä johtuu median tuomista paineista ja odotuksista, mutta kyllä minä itse asetan kaikkein pahimmat paineet. Lontoon paralympialaisissa 2012 paukutin välierässä maailmanennätyksen ja silti olin äärettömän hermostunut ennen finaalia.

Ennen kilpailua jännitys näkyy esimerkiksi ruokahaluttomuutena tai oksettavana olona.

- Olen silloin myös jossain määrin epäsosiaalinen, haluan olla omissa oloissani ja vetäydyn muilta.

Toisaalta ilman kisajännitystä suoritus ei ole läheläkään parasta mahdollista.

- Jos en jännitä, olen vain epävarma. Jännitys tuo tarvittavan flow-tilan.

Paraurheilijalta vaaditaan enemmän

Kun Leo-Pekka Tähti aloitti reilu 20 vuotta sitten urheilu-uraansa, oli suomalainen paralympiourheilu lapsenkengissä.

- Mietin silloin, että kunpa ihmiset noteeraisivat minut jonain päivänä urheilusaavutusteni ansiosta. Silloin se ei tuntunut mahdolliselta.

Vuonna 2004 toive oli yhtäkkiä totta. Kesäolympialaiset menivät Suomelta huonosti, mutta Tähti voitti paralympiakultaa.

- Yhtäkkiä media nosti minut jalustalle ja kiinnostus kasvoi räjähdysmäisesti.

Menestys merkitsi isoa muutosta. Ruokakauppareissulla hän saattoi törmätä kuvaansa iltapäivälehdessä. Se tuntuu hänestä yhä oudolta.

Jo 2004 pohdittiin, voisiko paraurheilijasta tulla vuoden urheilija. Tarvittiin 12 vuotta, ennen kuin

Leo-Pekka Tähten saavutukset palkittiin. Hän toi Lontoosta paralympiakultaa 2012, mutta jäi jälleen ilman tunnustusta. Asiasta nousi polemiikki.

- Otin keskustelun aika neutraalisti, vaikka kyllä minua ensin harmitti. Tuntui siltä, että olin menettänyt ainoan mahdollisuuteni tulla valituksi.

Vuonna 2016 aika oli kypsä.

- Titteli kertoo, että vammaisurheilun arvostus on noussut, mutta edelleen paraurheilijan pitää näyttää enemmän kuin vammattoman urheilijan.

Esimerkiksi **Matti Suur-Hamari** taituroi itsensä lumilautailussa kulta- ja pronssimitalistiksi Etelä-Korean Pyeongchangissa viime vuonna.

- Eikä hän silti mahtunut Vuoden urheilija -listalla edes top kymmppiin.

Sponsorien hankkiminen vaikeaa

Vammaisurheilijoiden resurssit ovat parantuneet.

2000-luvun alkupuolelta lähtien vammaisurheilijat ovat kuuluneet opetusministeriön urheilija-apurahajärjestelmään yhdessä vammattomien urheilijoiden kanssa. Tähten mukaan kriteereitä on kuitenkin kiristetty muutaman vuoden aikana.

- Monen mielestä paraurheilijat saavat liian helposti urheilija-apurahaa. Minusta jokainen apurahaa nyt saava paraurheilija on siihen oikeutettu.

Tähten mukaan suurin vammaisurheilun ongelma on sponsorien saaminen, vaikka hänen oma tilanteensa on ollut vakaa Ateenasta lähtien. Pelkästään välineet maksavat tuhansia euroja.

- Elän urheilija-apurahalla ja rahoitan urheiluni sponsorituloilla. Voin olla tyytyväinen, jos kauden jälkeen talouteni jää edes vähän plussalle. Useasti olen ollut miinuksella.

Vuosi kerrallaan

Tähti tietää, ettei hänellä ole monta vuotta urheilu-uraa jäljellä. Tokion olympialaisten 2020 jälkeen ura jatkuu vuosi kerrallaan. Tähti valmistautuu jo uran jälkeiseen elämään.

- Olen 15 vuotta ollut itseni pomo eli saanut tehdä sitä, mitä haluan. Olen kunnianhimoinen, siksi yritysmaailma kiinnostaa.

Kolme vuotta sitten Tähti suoritti valmentajan ammattitutkinnon.

- Haluan auttaa nuoria ja olla aktiivisesti mukana, jotta meillä olisi menestyjiä tulevaisuudessakin. □

2011

Saavutti uran ensimmäisen maailmanmestaruuden.

2012

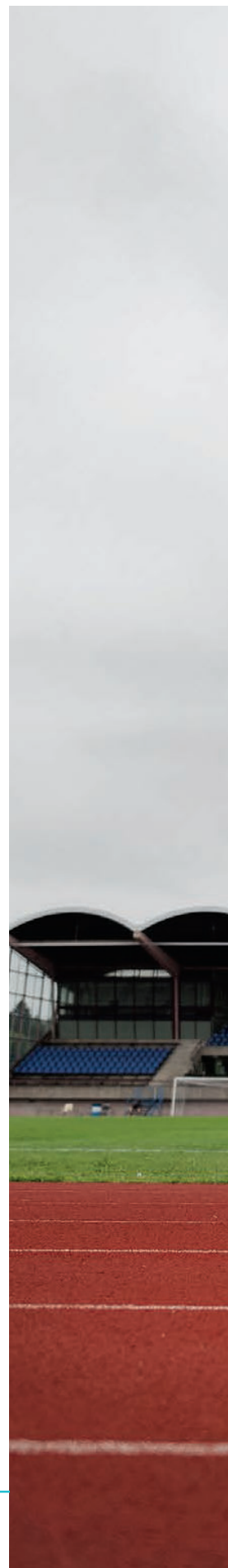
Paralympiakulta ja 100 metrin maailmanennätys 13,63.

2016

Valittiin vuoden urheilijaksi paralympiakullan ansiosta.

2018

Kisasi uran parhaat EM-kisat: kolme kultaa ja hopea.

Motiivini

MIKÄ TEKEE SINUSTA HYVÄN RATAKELAAJAN?

Lahjakuus sekä halu ja into. Liekki palaa yhä kuin pikkupojalla. Tarvitaan myös hyvä tiimi – valmentaja sekä oma isä, joka on tehnyt kelaustuoliini.

MITÄ KEHONOSIA RATAKELAUKSESSA TARVITAAN?

Istuma-asennosta pitää saada sellainen, että pystyt käyttämään kaikkia toimivia lihaksiasi. Minun kroppani toimii vyötäröstä ylöspäin, ja pyrin hyödyntämään tätä.

MITÄ MUUTA KUIN URHEILUA KUULUU ELÄMÄÄSI?

Nykyisin osaan arvostaa kotona olemista. Minulla ei oikeastaan jää aikaa uran ulkopuolisiin harrastuksiin. Väliillä innostun kokkaamisesta tai lukemisesta.

Matkustaminen olisi kivaa.

Alueelta

Yhdistysten ilmoituksia alueittain. Kokous-, koulutus- ja tapahtumailmoitukset löytyvät myös jhl.fi/tapahtumakalenteri.

Etelä-Suomi

Helsingin yliopistollisen keskussairaalan henkilökunta JHL 035

Sääntöm. syyskokous 20.11. klo 17 Paasitorni (HTY:n talo), Paasivuorenkatu 5 A. Valintoja v. 2020–2021 yhd. pj ja hallitus, HUS Yhteisjärjestön hallitukseen / edustajistoon valinta ja Helsingin työväenyhdistyksen edustajiston edustajat. Helsingin työväenyhdistyksen valtuusto ehdokkaan valinta v. 2020–2022. Toiminnan-tarkastajien nimeäminen v. 2020. Kahvitarjoilu (erityisruokavaliot ennakkoilm.). 12.11. mennessä 050 3835 592.

Ympäristöntekijät JHL 846

Yhdistyksen toinen purkukokous 23.11. klo 13 JHL opisto, Sörnäisten rantatie 23.

Tuusulan kunnalliset JHL 224

Sääntöm. syyskokous 9.11. klo 16 Ravintola Nurkka. Toimihenkilöiden valinta 2020–2021, vuoden 2020 jäsenmatkan päättäminen. Rantatoimikunnan kokous klo 15.30. Pikkujoulu klo 18 ravintola Nurkka. Ilm 4.11. hallituksen kokoukseen mennessä taito.rasanen@tuusula.fi.

Pääkaupunkiseudun yksityisen sosiaali-, terveys- ja kasvatusalan henkilökunta JHL 141

Sääntöm. syyskokous 13.11. JHL-talo, Sörnäisten rantatie 23. Aloitetaan ruokailulla klo 16.15. Varsinainen kokous alkaa klo 17. Vahvistetaan luottamusmiehet ja valitaan yhd. uusi hallitus kaudeksi 2020–2021.

Jorvin sairaalan JHL 069

Sääntöm. syyskokous 20.11. klo 16 Bernbölen kahvitupa, Bellinmäki 1, Espoo, aloitetaan ruokailulla. Valitaan yhd. uusi pj, hallituksen jäsenet ja toiminnan-tarkastajat. HUS yhteisjärjestön hallitus ja edustajisto.

Riihimäen kunnalliset JHL 260

Sääntöm. syyskokous 21.11. klo 18 Ingafé, Länsitie 15.

Tie-Infra Etelä-Suomi JHL 002

Sääntöm. syyskokous 21.11. klo 18 Kiljavan opisto, Kotorannantie 49. Ruokatarjoilu.

Espoo JHL 869

Sääntöm. syyskokous 28.11. klo 18 valtuustotalo. Valinnat vuosille 2020–2021 hallituksen varsinaiset ja varajäsenet. Salaatti- ja kahvitarjoilu.

Helsingin mielenterveys-työntekijät JHL 580

Sääntöm. syyskokous 28.11. klo 17 ravintola Oivaa, Porthaninkatu 5. Yhd. pj ja hallituksen jäsenten valitseminen seuraavalle kaudelle. Yhd. tarjoaa päivällisen jäsenilleen. Ilm. 14.11. mennessä kotsivujen.kautta.helsinki.fi/jasenhuone/tapahtumat-ja-galleria/ilmoittautumislomake.

Espoon julkisten ja teknisten alojen työntekijät JHL 615

Sääntöm. syyskokous 7.11. klo 16.30 Espoon valtuustotalo, TV-studio, Espoonkatu 5. TV-studio löytyy, kun menet pääovesta sisään ja oikealta ovesta raput alas. Hallituksen ja pj:n valinta vuosille 2020–2021. Tarjolla kahvia tai mehua ja jotain pientä naposteltavaa.

Keski-Uudenmaan Sote JHL 873

Sääntöm. syyskokous 12.11. klo 18.15 Kutomokatu 5 H 34. Luottamusmiehet valinnat. Ilm. 8.11. mennessä keusote.jhl873@gmail.com.

Helsingin lastensuojelijat JHL 023

Sääntöm. syyskokous 13.11. klo 17 Torkkelinkatu 2 A. Yhd. toimihenkilövalinnat tulevalle kaudelle. Kokouksen yhteydessä iltapalatarjoilu.

Sysmän JHL 380

Sääntöm. syyskokous 21.11. klo 18 Sysmän kunnanvirasto, kirjasto, Valittulantie 5, käynti alakerran pääovesta. Luottamusmiesten ja hallituksen valinnat.

Porvoon JHL - Borgå JHL

Sääntöm. syyskokous 20.11. klo 18 Cafe Cabriole, 2.krs, Piispankatu 30. Ilm. tarjoiluun vuoksi viim. 11.11. harriet.viljala@porvoo.fi.

Puolustushallinnon eteläinen Häme JHL 788

Sääntöm. syyskokous 14.11. klo 18 ABC Tiiriö, Paroistentie 1, Hämeenlinna. Yhd. henkilövalinnat kaudelle 2020–2021, sekä valitaan/vahvistetaan luottamusmiehet. Kokous aloitetaan ruokailulla.

Helsingin opetustoimen henkilöstö JHL 133

Sääntöm. syyskokous 19.11. klo 17 Ravintola Solvik, Solvikinkatu 4. Valitaan yhd. hallitus kaudelle 2020–2021. HUOM! Ennakoon tilattavan tarjoiluun vuoksi tarvitsemme ilm. 11.11. mennessä jhl133hallitus@gmail.com.

Rinnekodin henkilökunta JHL 598

Sääntöm. syyskokous 20.11. klo 17 Kahvilravintola Ainoliina, kabinetti, Rinnekodintie 10. Henkilövalinnat kaudelle 2020–2021. Kokous on tarkoitettu kaikille Rinnekodin JHL:n jäsenille! Yhd. tarjoaa kokouskahvit klo 16.30. Syyskokoukseen ei ennakkoilmoittautumista.

Hollolan JHL 527

Sääntöm. syyskokous 20.11. klo 18 Hollolan Matkakeidas, Hopeakalliontie 2. Valintoja vuosille 2020–2021 hallituksen jäsenet ja luottamusmiehet Hollolaan, Kärkölään ja Padasjoelle. Luottamusmiehesohdokasavakkeita saatavilla pj:ltä. Kokouksen jälkeen iltabuffet.

Helsingin varhaiskasvatus JHL 081

Sääntöm. syyskokous 26.11. klo 18 Hotel Arthur, Vuorikatu 19. Iltapalaa tarjolla klo 17. Valitaan yhd. hallitukselle pj, varsinaiset jäsenet sekä varajäsenet. Päätetään yhd. luottamusmiesten jatkoojan pidentämisestä 31.3.2020. Ilm. ja erityisruokavaliot 18.11. mennessä tarja.thaci@jhl81.fi tai it. 045 3464 622.

Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysyhtymän JHL 145

Sääntöm. syyskokous 27.11. klo 18.30 ravintola Casseli, Borupinraitti 4. Valitaan yhd. hallitus, pj ja luottamusmiehet. Ilm. tiina.miso@pshyky.fi. Viimeistään 17.11. Tarjolla iltapalaa, joten kerrothan ilmoittautuessasi mahdolliset ruokarajoitteet. Huomioithan, että sinun tulee olla yhdistys JHL 145:n jäsen kokouksen aikaan.

Vantaan JHL 865

Sääntöm. syyskokous 26.11. klo 18 Peltolantie 2 D 4. krs (Sosterin saunatila, sisäänkäynti torin puolelta) Yhd. Mäntyharjulla sijaitsevan kesämökkipaikan myynti. Kahvittelaisuus klo 17.30. Jäsenkortti mukaan.

Lahden seudun teknisen alan työntekijät JHL 204

Sääntöm. syyskokous 19.11. klo 16.30 SDP-salissa, Hämeenkatu 7, Lahti.

Loviisan JHL - Lovisa JHL 207

Sääntöm. syyskokous 19.11. klo 18 Varikolla, Porvoonkatu 5. Kahvitarjoilu.

Lahden JHL 048

Sääntöm. syyskokous 27.11. klo 17 Päijät-Hämeen Osuuspankki, Aleksanterinkatu 20. Hissit aukaistaan klo 16.30. Paikalla kansanedustaja Mika Kari. Ilm. 22.11. mennessä 050 3699 920 tai jhltoimisto@gmail.com.

Upinniemen yhdistys JHL 780

Sääntöm. syyskokous 13.11. klo 17 Upinniemen sotilaskoti.

Järvenpää 213 JHL

Järvenpään teatteri, Järvenpää-talo 12.12. klo 19 Agatha Christien murhamysteeri Eikä yksikään pelastunut. Hinta 15 € jäsen, 23 € ei jäsen. Maksu 20.11. mennessä. Sit. ilm. 10.11. mennessä jhl.huvitmk@gmail.com. Vahvistusviestissä saat tarkemmat tiedot lippujen maksusta ja toimituksesta.

Helsingin lastensuojelijat JHL 023

Tule mukaan keskustelemaan Helsingin lastensuojelun ajankohtaisista asioista yhdessä sote-lautakunnan jäsenen kanssa, mukana myös lautakunnan puheenjohtaja, apulaispormestari Sanna Vesikansa. Keskusteluilla järjestetään lapsen oikeuksien päivänä keskiviikkona 20.11. klo 17–19 Nyryikin Pohjan Akka, Pohjolankatu 2. Tilaisuus on avoin kaikille Helsingin lastensuojelussa työskenteleville, nappaa siis mukaan työkaverisikin.

Itä-Suomi

Pohjois-Savon erityispalvelujen JHL 125

Sääntöm. syyskokous 18.11. klo 17
Jahtihovi, Snellmaninkatu 23, Kuopio.
Ilm. 14.11. mennessä txt 040 5957 603.

Servica JHL 863

Sääntöm. syyskokous 26.11. klo 16
Iso-Severin kokoustilat, kahvitarjoilu
klo 15.30. Pj ja hallituksen jäsenen
valinta kaudelle 2020–2021.

Lieksan kunnalliset JHL 174

Sääntöm. syyskokous 26.11. klo 17.30
kaupungintalo, Pielisentie 3, kaupungin-
hallituksen kokoushuone, käynti
Pielisentien puolelta. Valitaan plm:t ja
vahvistetaan lm valinnat. Kahvitarjoilu
ennen kokousta.

Ylä-Savon Sote JHL 698

- Sääntöm. syyskokous 28.11.klo 18
Koljonvirran Kartano, Ylemmäisentie 6,
Iisalmi. Valitaan yhd. pj, varapj, sihteeri,
taloudenhoitaja, jäsenasiainhoitaja,
plm, varaplm ja luottamusmiehet sekä
hallitus että toiminnantarkastajat
v. 2020–2021. Ilm. ruokailun järjestä-
miseksi viim. 21.11. 044 0212 913 tai
sutinenanne@gmail.com.
- Pikkujoulu 7.12. Iisalmen Kulttuurikes-
kuksessa. Joulun ruokailu klo 16.30
ja näytös Irti Maasta klo 18. Hinta 20 €
jäsen ja 45 € ei jäsen. Sit. ilm. 20.11.
mennessä Anu 044 0212 913 tai
anu.roivainen@ylasavonsote.fi tai
sutinenanne@gmail.com. Ilm. yhtey-
dessä ilmoita erityisruokavaliosii.
Maksetaan 5.12. mennessä yhd. tilille
Ylä-Savon Sote JHL 698 ry FI81 5157
8520 0155 64. Ei saa maksaa ennen
ilmoittautumisajan päättymistä!

Kuopion kaupungin JHL 862

Sääntöm. syyskokous 14.11. klo 18 Savon
ammattiosasto. Ruokailu alkaa klo 17.30.
Vahvistetaan valitut luottamusmiehet.

Pohjois-Savon erityispalvelu- jen ammattiosasto JHL 125

Pikkujouluetkot Sokos hotelli Puijons-
arven Lobbyssa 15.11. klo 16–18. Tule
ja nauti artisti Callen livemusiikista.
Ruokailu klo 18 ravintola Ehtassa.
Yhdistys tarjoaa ruuan, juomat oma-
kustanteisesti. Sit. ilm. 11.11. mennessä
sihteerille txt 040 5957 603.

Meijän sote JHL 212

Syyskokous ja pikkujoulu 22.11. klo 17.30
Hotelli Kimmel, Itäranta 1, Joensuu.
Kokouksen jälkeen pikkujoulu klo 19,
syyskokoukseen osallistujille ilmainen.

Sisä-Savon JHL 233

Sääntöm. syyskokous ja jouluruokailu
29.11. Vanhamäentie 122. Kokous alkaa
klo 17.30 ja jouluruokailu klo 19.30. Ilm.
jäsennumeroineen ssjhl@outlook.com
tai txt 040 1709 945. Muistathan pe-
ruuttaa ilmoittautumisen mikäli et pää-
sekkään osallistumaan, jotta vältyimme
turhilta kustannuksilta, kiitos.

Kuopion yliopistollisen sairaalan JHL 124

Sääntöm. syyskokous 20.11. klo 16–18
KYS, rakennus 4, 0-kerros, kokous-
huone. Valitaan luottamusmiehet,
plm ja alakohtaiset luottamusmiehet
sekä toimihenkilöt. Tehdään valinnat
kaudeksi 2020–2021 Kuopion yliopistol-
lisen sairaalan JHL ry 124:n hallitukseen
sekä päätetään yhd. jäsenille kuuluvista
eduista, mm. vapaa-ajan jäsenedut.
Kahvitarjoilu.

Siilinjärven JHL 414

Sääntöm. syyskokous 20.11. klo 17.30
kunnantalon valtuustosalin, Kasuri-
lantie 1. Kahvitarjoilu klo 17. Valitaan
hallituksen jäsenet, varajäsenet ja
puheenjohtaja.

Iisalmen kunnalliset JHL 206

Sääntöm. syyskokous 21.11. klo 17.30
Iisalmen työväentalo, Pohjolankatu 11.
Pj ja hallituksen jäsenen valinta
v. 2020–2021. Jouluruoka klo 17.30–
18.30, jonka jälkeen syyskokous. Yhd.
tarjoaman ruokailun ja kahvin vuoksi
ilm. 15.11. mennessä txt 040 5887 803
tai 040 7076 430. Jäsenkortti mukaan!

Tohmajärven JHL 375

Pikkujoulu 23.11. klo 19 Ravintola
Kotipirtti, Talluksentie 26 Tohmajärvi.
Tarjolla jouluruoka jäsenille ilmaiseksi
ja aveuille 5 €. Arvontaa! Sit. ilm. 15.11.
mennessä 040 5057 545.

Iisalmen kunnalliset JHL 206

"Saikkua, kiitos!" -esitys 12.12. klo 19
Spa Hotel Runni, Runnintie 407. Jä-
senhintaiset liput on varattava 21.11.
mennessä txt 040 7076 430. Ilm. vies-
tissä nimi, jäsennumero, ja tarvitsetko
kyydin. Lähtö Iisalmen linja-autoase-
malta klo 18 ja paluu esityksen jälkeen,
yhd. järjestää tarvittaessa kyydin.

Siilinjärven JHL 414

Perhepikkujoulu 14.12. klo 13–16
Laturastin maja, Huvikumuntie 45.
Ohjelmassa jouluruokailu, joulupukki,
mahdollisuus peleihin, mukavaa
yhdessäoloa. Ilm. ruokailun vuoksi
leena.launonen@siilinjärvi.fi tai txt
040 8247 073.

Kaavin kunnalliset työntekijät JHL 706

Sääntöm. syyskokous 13.11. klo 15.30
Iso-Oskarin kokoustilat.

Kontiolahden JHL 297

- Sääntöm. syyskokous 26.11. klo 18
kahvila Rosalinda. Ilm. 20.11. mennessä
mika.kolehmainen@kontiolahti.fi.
Syyskokoukseen osallistujat saavat
pikkujouluihin osallistuessa 10 € oma-
vastuuosuuden pois! Tarjoilu.
- Pikkujoulu 29.11. klo 18 Utran uitto-
tuvalle, joulubuffet ja klo 19.30. Tonttu-
illan esitys illalliskortin kanssa. Ilm.
mika.kolehmainen@kontiolahti.fi 20.11.
mennessä. Omavastuu maksetaan
vasta varmistuksen jälkeen, 10 €, tilille
FI12 8000 1301 3050 18. VIITE 2972.
Omavastuuosuuden saa pois osallistu-
malla syyskokoukseen 26.11. klo 18.

Lappi

Lapin aluehallinnon henkilöstö JHL 636

Sääntöm. syyskokous 25.11. klo 16 Lapin
ELY-keskusta, NH Halti, Hallituskatu 3
B (valtion virastotalo) Rovaniemi. Pj ja
hallituksen jäsenen valinta toimikau-
delle 2020–2021. Kokoustarjoilun vuoksi
ilm. tuuja.tahvanainen@ely-keskus.fi
viimeistään 20.11.

Kemi-Torniolaakson erityispalvelut JHL 787

Sääntöm. syyskokous 15.11. klo 18.30
Tornion Kerhonravintola, Puutarhakuu 9.

Pohjois-Suomen lentoasemat JHL 662

Sääntöm. syyskokous 16.11. klo 17 JHL:n
Lapin aluetoimistolla. Luottamusmie-
valinnat. Kokouksen jälkeen pikku-
jouluruokailu. Ilm. 8.11. mennessä
henri.pellonpaa@finavia.fi.

Meri-Lapin JHL 052

Sääntöm. syyskokous 14.11. klo 18
Kemin LumiLinnassa. Valitaan kaudelle
2020–2021 pj, hallituksen jäsenet,
alakohtaiset luottamusmiehet sekä plm.
Kemin kaupungin KVTES ja TS, Kemin
kaupungin TTES, Länsi-Pohjan sairaan-
hoitopiirin KVTES ja TS, Tervolan kunnan
KVTES, Simon kunnan KVTES. Tarjolla
jouluruoka. Ilm. ja mahdolliset allergiat
outi.korvela@lpshp.fi tai 040 1450 996.

Kaakkois-Suomi

Savonlinnan seudun JHL 567

Sääntöm. syyskokous 26.11. klo 18
hotelli-ravintola Pietari Kylliäinen,
kabinetti, Olavinkatu 15. Kokouksessa
mukana aluetoimitsija Johanna Söder-

lund JHL:n Kaakkois-Suomen alue-
toimistolta kertomassa ajankohtaisista
asioista. Päätetään mm. mihin jäsen-
etuuksiin yhdistyksen varat riittävät
v. 2020. Pieni iltapala.

Länsi-Saimaan JHL 466

Sääntöm. syyskokous 19.11. klo 18
toimintakeskus Suvanto, Peltoin-
lahdentie 15, Savitaipale. Kahvitarjoilu.

Raideammattilaisten osasto 32 JHL

Pikkujoulu osaston jäsenelle + avec
23.11. perinteinen joululounas klo 17
alkaen, myöhemmin illalla elävää
musiikkia, Bar Joker, Peltomiehentie 47,
Kouvola. Omavastuu 10 € per osallistuja
maksetaan 10.11. mennessä osaston
tilille FI51 5750 0120 2477 97. Ilm.
k.koskipuro@gmail.com.

Kotkan kunnantyöntekijän ammattiyhdistys JHL 009

Sääntöm. syyskokouksen 28.11. klo 18
Pieksämäen ABC-liikenneasema, Vehka-
notko 2. Ruokailu kokouksen jälkeen.

Savonlinnan seudun JHL 567

Pikkujoulu 7.12. klo 19 Savonlinnasali,
Kylpylaitoksentie 4. Savonlinnan teatteri
esittää "Karvis is back" eli Karvahatun
paluu nostalgijarevyn merkeissä. Oma-
vastuuosuus 10 € jäsen. Seuralainen
maksaa täyden hinnan 29,50 €. Sit. ilm.
ajalla 8.10.–20.11. arkisin klo 17–20 puh.
040 8488 25 tai pirjo.juuti@suomi24.fi.
Maksu viim. 30.11. mennessä yhd. tilille
FI77 5651 1320 0299 51.

Etelä-Savon yksityiset JHL 140

Pikkujoulu 14.12. Teatteriravintola ILOon
show & dinnerin merkeissä, Hallituskatu 7.
Ruokailu alkaa klo 18 ja show-näytös
"Pientä laittoa" klo 20. Jäsenen omavas-
tuu on 10 €, sit. maksu yhd. tilille 27.11.
mennessä, tilille FI80 8000 1401 1915 81.
Ilm. 24.11. mennessä txt 050 3514 678.

Raideammattilaisten osasto 9 JHL

Jouluruokailu 14.12. klo 17 Pöyhälän pap-
pila. Ilm. 30.11. mennessä 044 0131 339.

Puumalan JHL 755

Sääntöm. syyskokous 14.11. klo 17 Kah-
vila Kuittisessa. Henkilövalinnat.

Etelä-Savon yksityiset JHL 140

Sääntöm. syyskokous 28.11. klo 17.30
Scandic Mikkei, Mikonkatu 9. Valitaan
hallitus kaudelle 2020–2021. Kokouksen
jälkeen ruokailu.

Oulu

Vieskan terveydenhuolto-kuntayhtymä JHL 332

Sääntöm. syyskokous 15.11. klo 18.30 hotelli Käenpesä/kokoustila, Lintutie 1. Yhd. tarjoaa jouluruokailun. Sit. ilm. 11.11. klo 16 mennessä 044 4195 302 tai 040 6463 003.

Tyrnävän JHL 571

Sääntöm. syyskokous 20.11. klo 18 kunnantalo, Kunnankuja 4, Tyrnävä.

Limingan JHL 531

Sääntöm. syyskokous 26.11. klo 17.30 Lakeustalon kokoustila, Rännäri 2.krs, Liminganraitti 10. Luottamusmiesvalinnat. Ilm. 19.11. mennessä 041 4692 212. Tarjolla pientä purtavaa.

Yksityisten alojen JHL 149

Sääntöm. syyskokous 28.11. klo 18 Lasaretti, Ravintola Virran Kaisio-kabinetissa, Kasarmintie 13 Oulu. Ruokatarjoilun järjestämiseksi sit. ilm. 19.11 mennessä yhdistyksen kotisivulla jhl149.jhlyhdistys.fi. Hallitus kokoontuu samassa paikassa klo 17.30.

Julkisten ja hyvinvointialojen Oulun yhdistys JHL 334

Sääntöm. syyskokous 29.11. klo 18 Ravintola Grill'it viiniholvikabinetti. Kokouksessa valitaan pj sekä hallituksen jäsenet 2020–2021. Ilm. 15.11. mennessä jari.tilus@gmail.com.

Oulun yliopistolaiset JHL 734

Sääntöm. syyskokous 27.11. klo 16 ravintola Kastari, Oulun yliopisto, Linnanmaa. Pj:n, hallituksen ja luottamusmiesten valinta. Tarjoilujen vuoksi sit. ilm. viim. 19.11. helena.karjalainen@oulu.fi tai 040 9614 945 txt. Ilm. samalla mahdollisesta erityisruokavaliosta.

Oulun kaupungin toimen- ja viranhaltijat JHL 379

Sääntöm. syyskokous 28.11. klo 17 SAK:n Aluepalvelukeskuksen kahvio, Mäkelininkatu 31, 5.krs. Kokoukseen osallistuneiden jäsenten kesken arvomme 5 kpl Starin elokuvateatterilippuja. Kahvitarjoilu.

Pohjanmaa

Vaasan kaupungin kunnalliset JHL 127

Sääntöm. syyskokous 26.11. klo 18 Vamian Sampo-kampus, Sepänkyläntie 16. Luottamusmiesvalinnat. Ilm. tarjoilun vuoksi 20.11. mennessä esa.karhunmaa@vamia.fi.

Kristiinankaupungin - Kristinestad JHL 222

Matka Tampereelle Kädentaidot messuille 16.11. Lähtö Selleritit klo 8, Lapväärtti ABC klo 8.10. Kotimatalle Tampereelta lähdetään klo 17. Yhd. maksaa matkan, sisäänkäynnin jokainen maksaa itse. Ei jäseniltä peritä 10 € matkasta. - Resan till Tammerfors Kädentaidot mässan 16.11. Bussen startar från Selli kl 8, Lappfjärd ABC kl 8.10. Hemresa från Tammerfors kl 17. Förerlingen betalar bussen, inträde betalas själv. Locke medlemmar betalar 10 € för bussen. Viim.ilm /sista anm 13.11.

Teuvan ja Kaskisten JHL 452

Sääntöm. syyskokous 21.11. klo 18 Kulttuuritalo Orrela, Porvarintie 51, Teuva.

Satakunta

Kokemäen kunnalliset JHL 472

Sääntöm. syyskokous 6.11. klo 18 ravintola Vanha Siltaa, Tulkkilantie 26, Kokemäki. Valitaan pj, varapj ja hallituksen jäsenet kaudelle 2020–2021, toiminnan-tarkastajat, plm, varaplm sekä vahvistetaan luottamusmiesten valinta. Pitsatarjoilu kokouksen jälkeen.

Eurajoen kunnalliset JHL 537

Sääntöm. syyskokous 7.11. klo 18 Luvian kirjastossa. Plm- ja varaplm vaalin vahvistaminen, alakohtaisten luottamusmiesten vaalin vahvistaminen. Kahvitarjoilu kera hyvän.

Satakunnan ympäristö-rakentajat JHL 343

Sääntöm. syyskokous 15.11. klo 19 ravintola Petteri Rosenboms Steakhouse, Siltapuistonkatu 1, Pori. Mm. päätetään osaston jatkamisesta. Ilm. 9.11. mennessä 040 7472 243.

Ulvilan JHL 465

Sääntöm. syyskokous 21.11. klo 18.30 Friitalan yhdistystalo, Koulukuja 17, Ulvila. Valitaan hallitus vuosille 2020–2021 ja toiminnantarkastajat. Vahvistetaan luottamusmiesvaali. Kahvitarjoilu.

Pomarkun kunnalliset JHL 761

Pikkujouluruokailu yhd. jäsenille 15.11. klo 18 Hakalinnassa. Joulunainen menu, ei osallistumismaksua. Sit. ilm. 7.11. viimeistään 040 8247 456.

Nakkilan kunta-alan ammattiyhdistys JHL 374

Sääntöm. syyskokous 25.11. klo 18 Osuuspankin kokoustila, Porintie 4, Nakkila. Valitaan uusi hallitus. Pientä tarjoilua.

Harjavallan kunnalliset JHL 272

Sääntöm. syyskokous 26.11. klo 18 Myllykatu 10. Ei ennakkoilmoittautumisia.

Sisä-Suomi

Syyskokous Nokian JHL 105

Sääntöm. syyskokous 13.11. klo 18 Pikkupippurissa, Harjukatu 21. Henkilövalinnat vuosille 2020–2021.

TieJHL Keski-Suomi 179

Sääntöm. syyskokous 16.11. klo 15, Viikinkiravintola Harald, Kauppakatu 33, Jyväskylä. Ruokatarjoilu.

Länsi-Suomen ev.lut. seurakuntien henkilöstö JHL 489

Sääntöm. syyskokous 22.11. klo 17. Kutsut lähetetään yhdistyksen sääntöjen mukaisesti sähköisesti. Huolehdithan yhteystietosi ajan tasalle liiton sivuilla. Kutsu luettavissa myös yhdistyksen Facebook sivuilla.

Jyväskylän julkisten ja hyvinvointialojen ammattilaiset JHL 103

Sääntöm. syyskokous 26.11. klo 17 Järjestöjen talo, Metallit 74:n kokoustila, 3. krs, Kalevankatu 4. Valitaan pj ja hallitus vuosille 2020–2021. Kahvitarjoilun järjestämiseksi ilm. 18.11. mennessä tuula.jhl103@gmail.com.

Jyväskylän JHL 616

Sääntöm. syyskokous 27.11. klo 18 kansalaistoiminnankeskus Mataran Matarasali, Matarankatu 4. Pj ja hallituksen valinta vuosille 2020–2021, vahvistetaan luottamusmiesvaalin tulos. Kahvitarjoilu.

Keski-Suomen hyvinvointialojen ammattilaiset JHL 433

Sääntöm. syyskokous 22.11. klo 18 Wanha Freda, Yliopistonkatu 11, Jyväskylä. Kokouksen jälkeen yhd. tarjoaa ruokailun. Ennen kokousta on mahdollisuus tulla kuuntelemaan vakuutusyhtiö Turvan infoa, joka alkaa klo 17. Ilm. 7.11. mennessä mieluiten txt 044 9872 372, muistathan mainita erityisruokavaliot!

Tampereen vahtimestarit ja koulunkäynninohjaajat JHL 578

Sääntöm. syyskokous 22.11. klo 18 hotelli Scandic Tampere City, Hämeenkatu 1. Kokous on yhd. 40-vuotisjuhla-kokous. Tarjoilun vuoksi ilm. 15.11. mennessä pentti.herranen@tampere.fi. Ilmoita myös mahdolliset ruoka-aineallergiat.

Keski-Suomen Sote-Henkilöstö JHL 192

Sääntöm. syyskokous 27.11. klo 17.30 Finlandia Hotelli Alba, Ahlmaninkatu 4, Jyväskylä. Kokouksen jälkeen illallinen. Ilm.t 15.11. mennessä txt 040 0354 080 tai suvi.ilminen@ksshp.fi. Ilmoitathan myös mahdolliset ruoka-aineallergiat.

Tampereen Sähkölaitos Oy henkilökunta JHL 120

Sääntöm. syyskokous 28.11. klo 16 alkaen Kalevankankaan työmaaruokala, Hautausmaankatu 6. Kahvi- ja voileipätarjoilu.

Keski-Suomen hyvinvointialojen ammattilaiset JHL 433

Jouluruokailu- ja teatteri 1.12. Ruokailu alkaa klo 13 Varjolan Navettaravintolassa ja teatteriesitys "Teetä vaikka väkisin" Kuusaan Kanavateatterissa klo 15. Hinta 10 €/hlö. Ilm. 14.11. klo 12 mennessä 044 9872 372. Paikkoja rajoitetusti! Huomioithan, että yhdistys ei hoida kuljetusta.

Ikaalisten JHL 286

Sääntöm. syyskokous 26.11. klo 18 kauppakeskus Komppi, kahvila-ravintola Täähä. Kokouksessa valitaan yhd. uusi hallitus. Kokouksen yhteydessä ruokailu.

Tampereen kaupungin toimisto-alan henkilöstö JHL 249

- Sääntöm. syyskokous 27.11. klo 17 Finlaysonin Palatsi, Kuninkaankatu 1. Paikalle saapuville tarjotaan ruoka. Ilm. jhl249vapaalla@outlook.com 10.11. mennessä ja muista ilmoittaa samassa yhteydessä mahdollisista erikoisruokavaliosta. Osallistujien kesken arvotaan Finnkinnon leffalippuja. Henkilövalinnat yhd. pj, päätetään hallituksen muiden varsinaisten jäsenten ja varajäsenten määrästä, hallituksen muut varsinaiset jäsenet ja varajäsenet, toiminnantarkastajat, edustajat ja varaedustajat yhteisjärjestöön ja muihin yhteistoimintajärjestöihin. Päätetään yhd. toimihenkilöille maksettavista korvauksista, kokousten koollekutsumistavasta ja -ajasta.

- Syyskokouksen jälkeen klo 18 yhdistyksen 1. purkukokous. Syyskokouksen asiat vaikuttavat suoraan 1. ja 2. purkukokoukseen. 1. purkukokouksessa todetaan jatketaanko toimintaa vai ei. Toiminnan jatkon edellytyksenä on, että syyskokouksessa saadaan vaadittavat valinnat toimihenkilöiksi tehtyä. Asiat: kuullaan hallituksen esitys yhd. toiminnallisesta tilanteesta, purkuesityksen perusteet, käsitellään purkamiseen liittyvät toimenpiteet. Kokouksessa kahvitarjoilu.

Varsinais-Suomi

Liedon JHL 557

Sääntöm. syyskokous 19.11. klo 18 Palvelukeskus Ruskassa, Hyvättyläntie 9, Lieto. Valinnat v. 2020–2021 luottamusmies ja hallituksen toimihenkilöt. Iltapalatarjoilu.

Kaarinan kunta-alan ammattiyhdistys JHL 299

Kaarinan teatterissa ”Heila hakusessa” -näytös 15.11. klo 19–22. Omavastuu-hinta jäseneltä 10 € ja ystävältä 20 €. Lippuvaraukset pia.lumme@kaarina.fi tai 050 3732 548 (voi alkaa heti varamaan). Liput maksetaan yhd. tilille FI26 5710 8320 0343 36 (kun olet saanut vahvistuksen lipuista) viimeistään 11.11. Saajaksi merkittävä Kaarinan JHL, viestiin oma nimi ja Kaarina teatteri 15.11.

Lounais-Suomen infra JHL 671

Sääntöm. syyskokous 28.11. klo 18 Haimiontie 25, Lieto. Ruokatarjoilu!

Julkisalan ammattilaiset JHL Turku 036

Sääntöm. syyskokous 26.11. klo 18 Tarmon talolla, Virusmäentie 10. Valitaan kaudelle 2020–2021 yhd. pj ja hallitus sekä luottamusmiehet.

Kasvatus- ja sivistysalan ammattilaiset JHL 065

Sääntöm. syyskokous 19.11. Hansasali, Puutarhakatu 45. Valitaan toimihenkilöt. Kokouksen jälkeen nautitaan Keittiömestari Kempin meillemme valmis-tama iltapala ja talon jälkiruokakahvit. Ruokatarjoilun järjestämiseksi ilm. ja ilmoittamaan ruoka-aineallergiat tini.vehvilainen@turku.fi, 040 1627 947 (mielellään txt) 12.11. mennessä.

Varsinais-Suomen erityis-alojen yhdistys JH L824

Sääntöm. syyskokoukseen 26.11. klo 18 Auriga Business Center, Juhana Herttuan Puistokatu 21. Tarjolla pientä syötävää joten ilmoitathan mahdollisista ruoka-aineallergioista. Ilm. 11.11 mennessä jhl824yhdistys@gmail.com.

Turun kunnantyöväen ammattiosasto JHL 025

Sääntöm. syyskokous 19.11. klo 18 ammattiosaston toimisto, Tuureporinkatu 17 C, Turku. Valitaan pj, hallitus, hallituksen varajäsenet ja luottamusmiehet, sekä vahvistetaan toimialojen luottamusmies valinnat.

Suur-Salon JHL 087

Sääntöm. syyskokous 27.11. klo 18 Salon kaupungintalo, Tammi. Yhd. pj:n ja hallituksen valinta, luottamusmiesvalintojen vahvistaminen. Ruokailu klo 17.15 kaupungintalon kahviossa. Ilm. ruokailuun 17.11. mennessä toimisto@jhl87.fi tai viestillä 044 7830 368. Ilmoitathan samalla mahdollisen erityisruokavalion.

Valtakunnallinen

JHL:n henkilökunta ry 014

Sääntöm. syyskokous 23.11. Sokos Hotel Flamingo, Tasetie 8. Valitaan yhd. pj kaudelle 2020–2021. Aluetoimistoilta voi osallistua etäyhteydellä kokoukseen liiton teknisen kokousyhteyden avulla.

Jos joudumme äänestystilanteeseen, voi olla, että jäsenen osallistumis-mahdollisuutta päätöksentekoon rajataan. Näin tapahtuu esimerkiksi mahdollisten henkilövaalien osalta, koska henkilövaalit toimitetaan suljettuun lipuun.

Ilmoitusten jättäminen

Yhdistysilmoitukset jätetään osoitteessa www.jhl.fi/toiminta/jarjestotoiminta/yhdistykset/laheta-tapahtuma

Mikäli haluat **kokousilmoituksen** lehteen, täytä lomakkeen kohta 3, jossa ruksaat kohdan ”Haluan tapahtuman myös Motiivi-lehteen”.

TÄHTIAMMATTILAISET

Vuosi aikaa JHL:n ammattialafoorumiin 2020!

JHL:n tähtiammattilaiset kokoontuvat Tampere-talossa 23.–24.10.2020. Mukaan pääsee 1 000 ensin ilmoittautunutta liiton jäsentä ammatista ja asuinpaikasta riippumatta. Tapahtuman verkkosivut jhl.fi/ammattialafoorumi2020 ovat auki.

Ensimmäiset puhujat ja esiintyjät julkistettu:

- ★ Keksijä, säveltäjä, yrittäjä ja puhuja Perttu Pölönen
- ★ Hyvinvoinnin asiantuntija Marja-Liisa Manka
- ★ JHL:n puheenjohtaja Päivi Niemi-Laine

Perjantai-ilta huipentuu galaan, jota tähdittää Anna Puu! ★

Ilmoittaudu mukaan: jhl.fi/kurssit ★

Työpaikka Arkadianmäellä

Harva on viettänyt öitään Eduskuntatalossa, mutta turvatarkastaja Kai Flinkillä on kokemusta myös siitä.
- Onneksi eduskunnan maratonistunnot ovat vuosien varrella vähentyneet, hän sanoo.

teksti Ulla Puustinen kuva Esko Jämsä

KAI FLINK
syntynyt 1962

KOTIPAIKKA
Espoo

AMMATTI
turvatarkastaja

PERHE
avoliitossa,
3 aikuista lasta,
5 lastenlasta

HARRASTUKSET
mökkeily, liikunta

2

kulku-
peliä

1

lähi-
esimies

40

euroa
lompakossa

35

vuotta
ammatti-
liitossa

6

kansan-
edustaja-
ystävää

1/2

tuntia
työmatkan
kesto

9

puhelin-
numeroa
muistaa ulkoa

44

kengän
koko

13

kilometriä
työmatkaa

0

päivää
työttömänä

– *Kun aloitin eduskunnassa, oli presidenttinä Kekkonen ja puhemiehenä Virolainen.*

Stumppi.fi

– Tukea tupakoinnin lopettamiseen

Maksuton neuvontapuhelin

0800 148 484

Tietoa, testejä ja vertaistukea (Stumpin keskustelut) verkossa

www.stumppi.fi

 Hengitysliitto

 jalas®

JALAS® 5302
SpOc -työjalkine on joustava
ja hengittävä suoja-
jalkojasi työpäivän aikana.
Nitriilikuminen ulkopohja
estää liukastumisen märillä
ja liukkailla alustoilla.

Hyvä työpäivä syntyy mukavista
ja toimivista työvaatteista sekä
jalkojesi jaksamisesta!

Kun jalat tuntuvat keveiltä,
koko keho jaksaa paremmin!

**image
wear**

PAREMPIA TYÖPÄIVIÄ!

Ilmainen jalkojen skannaus
Image Wear Työasupalvelumyymälöissä.
FootStopService -skanneri selvittää
muutamassa sekunnissa jalkojesi mitat,
jalkaholvin kaaren tuen tarpeen sekä
jalkojen kuormittumispisteet.

**image
wear**

Espoo | Helsinki | Hämeenlinna | Joensuu | Jyväskylä | Kokkola | Kotka
Lahti | Mikkeli | Oulu | Pori | Rovaniemi | Seinäjoki | Tampere | Tornio
Turku | Tuusula | Vaasa | Vantaa

www.imagewear.fi

Kauas miljoonat karkaavat

Suomi yksityistää hoivapaikkoja kiihkeämmin kuin muut Pohjoismaat. Heikoimpien kustannuksella tehdyt säästöt kilahtavat veroparatiiseihin - ja hoivan laatu kärsii.

teksti Hellevi Raita kuvitus Kati Ahonen

Vanhukset. Lastensuojelun asiakkaat. Kehitysvammaiset. Mielenterveys- ja päihdekuntoutujat. Yhteiskunnan heikoimpiin kuuluvien ihmisryhmien on vaikea saada ääntään kuuluviin. Määrärahat ovat vähissä eikä heidän asiansa juuri kiinnosta päättäjiä.

Kansainvälinen pääoma ja isot terveyskonsernit sen sijaan ovat hoivaa tarvitsevien ihmisryhmien asioista erittäin kiinnostuneita. Sijoittajien into johtuu siitä, että hoivapalveluissa liikkuu paljon julkista rahaa, sanoo yhteiskuntapolitiikan professori **Teppo Kröger** Jyväskylän yliopistosta.

Vuosituhanneen alussa vanhustenhoitoa alettiin järjestellä Suomessa uusiksi. Laitoshoitoa ajettiin alas ja korvattiin palveluasumisella. Samoihin aikoihin poliitikot esittivät, että kunnallista toimintaa kannattaisi yksityistää, koska yritykset hoitaisivat saman työn halvemmalla ja tehokkaammin.

Moni kunta on nyt korvannut vanhainkodit yksityisillä hoivakodeilla.

- Erilaisten työehtosopimusten johdosta palkkataso on yksityisellä sektorilla julkista matalampi. Hyvin suuri osa hyvinvointipalvelujen kustannuksista on palkkakustannuksia, Kröger huomauttaa.

Tänä vuonna yksityiset hoivayhtiöt ovat nousseet uutisiin: henkilöstöä on liian vähän eikä se ole ammattitaitoista.

- Viime aikojen kohut antavat syyn olettaa, että säästöjä on haettu myös palvelun laadusta tinkimällä, huomauttaa Finnwatch-järjestön toiminnanjohtaja **Sonja Finér**.

Sote-uudistus moottorina

Terveysyhtiöiden kiinnostus hoiva-alaan heräsi viime vuosikymmenen puolella.

Mediverkko perustettiin terveysalan työvoimaa vuokraavaksi niin sanotuksi reppulääkäriyritykseksi. Vuonna 2006 se lähti voimakkaaseen kasvuun ja laajeni valtakunnalliseksi palveluntuottajaksi vanhusten hoivapalveluihin ja lastensuojeluun. Mehiläinen-konserni osti Mediverkon 2015.

Ruotsalainen Attendo puolestaan rantautui Suomeen 2007, kun se osti Medonen - yrityksen, joka

perustettiin vuosituhanneen vaihteessa niin ikään reppulääkäriyritykseksi.

Samoihin aikoihin Suomen Punaisen Ristin (SPR) perustamasta ambulanssi- ja kotihoito-firma **Esperi Care**stä leivottiin asumispalveluyritystä. Vuonna 2006 SPR myi **Esperi Care**n sijoitus-yhtiö **Unicukselle**, joka myi sen edelleen **Capmanille** 2010.

Capmania kiinnosti alan valtava ja vielä pitkään jatkuva kasvu. Vuonna 2010 Suomessa oli 420 000 yli 75-vuotiasta. Vuonna 2030 heitä arvioidaan olevan kaksinkertainen määrä. Attendo arvioi viime vuonna, että Suomen, Ruotsin, Norjan ja Tanskan vanhuksille tarvitaan 100 000 hoivapaikkaa lisää 2030 mennessä.

Jyrki Kataisen (kok.) hallitus ajoi voimakkaasti sote-uudistusta. Samalla alettiin vilkuilla Ruotsiin, jossa oli toteutettu terveydenhuollon valinnanvapausuudistus.

Esperi Caren silloinen toimitusjohtaja **Marja Aarnio-Isohanni** sanoi *Kauppaliedelle* marraskuussa 2017, että edelliset viisi-kuusi vuotta ”sote-säästö” oli pönkittänyt yhtiön kasvua. **Esperi Care**n liikevaihto viisinkertaistui vuodesta 2010 vuoteen 2016, jolloin se oli 153 miljoonaa euroa. Kasvu johtui Aarnio-Isohannin mukaan siitä, että kunnat halusivat tehdä soteratkaisuja niin kauan kuin niillä oli päätösvalta.

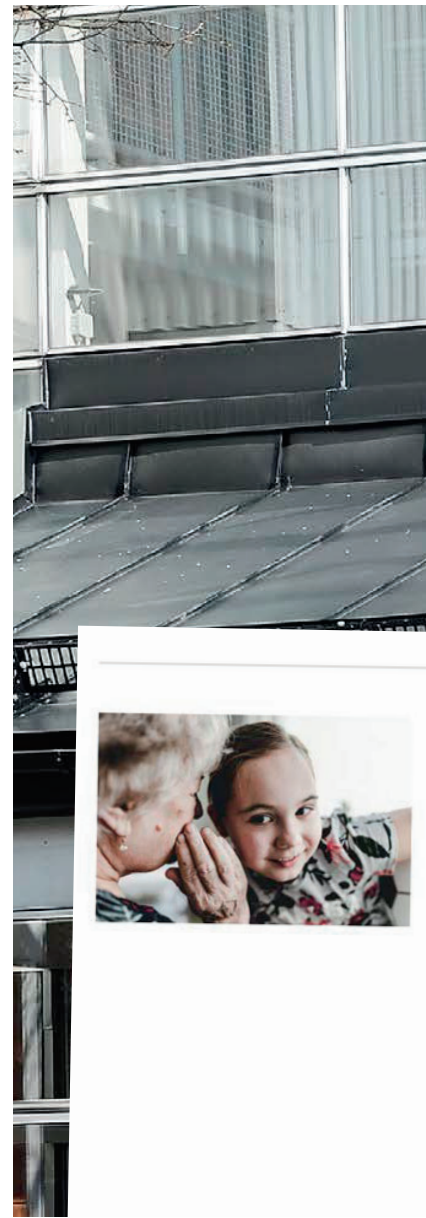
Ulkoistukset jatkuvat

Muidenkin sote-yhtiöiden kasvu on ollut voimakasta. Mehiläinen, Terveystalo, Pihlajalinna ja **Esperi Care** kaksinkertaistivat liikevaihtonsa vuodesta 2014 vuoteen 2017.

Esperi Caren liikevaihto oli viime vuonna 265 miljoonaa euroa, Attendo Suomen liikevaihto 450 miljoonaa ja Mehiläinen-konsernin 915,9 miljoonaa.

Ruotsalainen **Humana** osti **Coronaria Hoivan** tänä keväänä ja **Arjessa**-yhtiön 2016. Yhtiöt siirtyvät käyttämään **Humana**-nimeä.

Yhteiskuntapolitiikan professori **Teppo Kröger** ei usko, että ulkoistamistahdille olisi tiedossa hidastumista. Kuntien talouspaineet

21.1.2019

Esperi laajentaa ik

7.1.2019

Esperi Care laajenta

18.12.2018

Pieksämäen palv

18.12.2019

29.5.2019 13.45

Paavolakodin tarjoamat

31.5.2019

18 huhtikuuta
2019

Attendo osti Debora Oy:n hoivakotiliiketoiminnan

Attendo Oy ja Debora Oy ovat allekirjoittaneet liiketoiminnan siirtymistä koskevan kauppakirjan 18.3.2019. Asukkaiden palvelusopimukset sekä henkilökunnan työsopimukset siirtyvät sellaisenaan... [Lue lisää](#)

12 maaliskuuta
2019

Attendo keskeyttää tehostetun palveluasumisen hoivakoti Vänrikissä toistaiseksi

Attendo on päättänyt keskeyttää tehostetun palveluasumisen toiminnan Siilinjärvellä sijaitsevan ikäihmisten hoivakoti Vänrikissä henkilöstöpulan takia. Järjestelystä on sovittu yhdessä Siilinjärven... [Lue lisää](#)

16.4.2019

TIEDOTE: Humana on saanut päätökseen Coronaria Hoivan yritysston ja vahvistaa asemaansa johtavana sosiaalialan palveluiden tuottajana Suomessa

Humana on saanut päätökseen suomalaisen Coronaria Hoivan yritysston. Yritysston myötä Humana tulee olemaan yksi Suomen suurimmista sosiaalialan palveluiden tuottajista.

Kyyhkylä Oy:n sotainvalidien hoito- ja kuntoutuspalveluiden sekä tehostetun palveluasumisen toiminta siirtyy liiketoimintakaupalla Mehiläinen Hoivapalvelut Oy:lle

07.08.2019

Liiketoimintakaupat astuvat voimaan 1.9.2019 alkaen.

[Lue lisää..](#)

hoivapalvelut ikäihmisille päättyvät

Hoivakoti Koivula uudelle omistajalle

Hoivapalvelut ikäihmisille ja vammaisille

Hoivapalvelut ikäihmisille

Hoivapalvelut ikäihmisille uudelle omistajalle

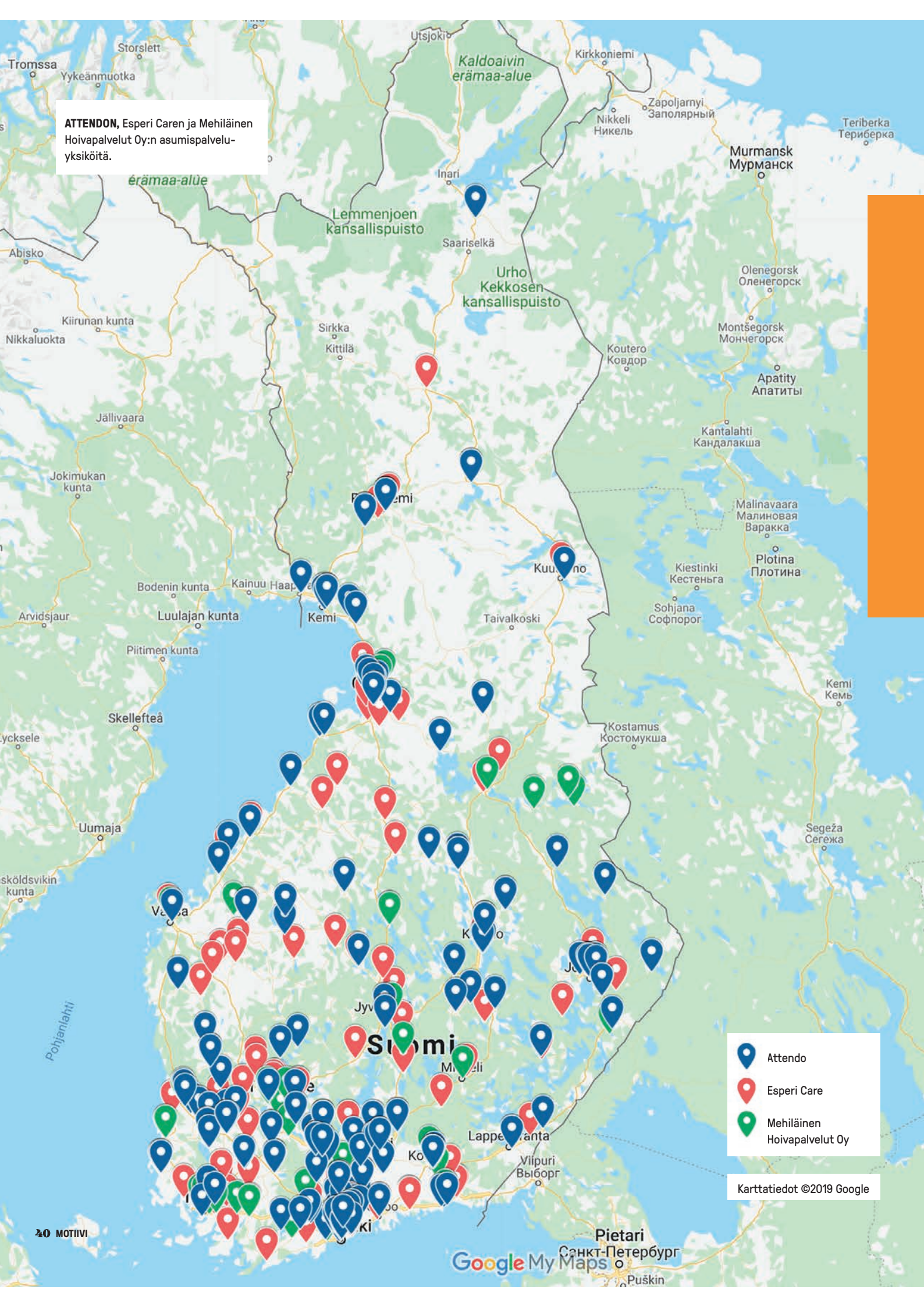
Paavolakodin tarjoamat hoivapalvelut ikäihmisille päättyvät 31.5.2019.

Lämmin kiitos kaikille asiakkaillemme ja heidän omaisilleen, sekä yhteistyökumppaneillemme kuluneista vuosista.

Paavolakodin henkilöstö ja Arjessa Oy

09 - Kuvateksti

ATTENDON, Esperi Caren ja Mehiläinen Hoivapalvelut Oy:n asumispalveluyksiköitä.

- Attendo
- Esperi Care
- Mehiläinen Hoivapalvelut Oy

Karttatiedot ©2019 Google

– Viime aikojen kohujen perusteella säästöjä on haettu laadusta tinkimällä.

YKSITYISTEN TUOTTAMIEN ASUMISPALVELUIDEN OSUUS 2017

Vanhukset

54 % kunta 46 % yksityiset

Lastensuojelun laitoshuolto vuonna 2014

36 % julkiset 64 % yksityiset

Päihdehuolto

39 % kunta 61 % yksityiset

Mielenterveyskuntoutajat

9 % kunta 91 % yksityiset

Kehitysvammaiset

60 % kunta 40 % yksityiset

Lähde: THL

eivät ole vähenemässä vaan pikemminkin lisääntymässä.

- Palveluiden siirto yksityisten tuotettaviksi kuitenkin hidastuisi tai ainakin vaikeutuisi, jos valtio asettaisi hallinnollisia tai taloudellisia rajoituksia kuntien ulkoistuksille.

Samat riskit kuin yritystoiminnassa

Vaikka valinnanvapauden mallia otettiin Ruotsista, muut Pohjoismaat eivät ole yksityistäneet sosiaali- ja terveyspalveluita läheskään yhtä paljon kuin Suomi.

Yksityisten osuus vanhusten hoivapalveluista on Suomessa peräti 50 prosenttia, Attendo toteaa konsernitilinpäätöksessään. Ruotsissa osuus on 16 prosenttia, Tanskassa 17 ja Norjassa 11. Mielen-terveyskuntoutujien asumispalveluista yksityisten osuus Suomessa on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen THL:n mukaan yli 90 prosenttia.

Ulkoistamiseen sisältyvät kaikki yritystoiminnan riskit, muistuttaa Teppo Kröger. Monella paikalla-kunnalla on kokonaisulkoistusten tuloksena monopolitilanne, joka mitätöi kilpailutuksella tavoiteltavia hyötyjä. Kokonaisulkoistusten johdosta kunnat menettävät myös suunnittelu- ja toimeenpanovaltaansa yrityksille.

- Yritystoimintaan liittyy lisäksi aina konkurssiriski. Yritykset voivat muuttaa toimintastrategiaansa nopeasti ja lopettaa tiettyjen palvelujen tuottamisen tietyllä alueella. Kunnat voivat olla vaikeuksissa, kun joutuvat etsimään lyhyellä varoitusajalla korvaavia tapoja palvelujen tuottamiseen.

Krögerin mukaan ei ole kirkossa kuulutettua, että ulkoistaminen tuo säästöjä.

- Jos otetaan huomioon lisääntyneet hallinto- ja kaupantekokulut, säästöt voivat jäädä vähäisiksi tai huveta kokonaan.

Omistajat pesivät veroparatiiseissa

Neljästä suuresta asumispalveluja tarjoavasta yhtiöstä Esperin Care ja Mehiläinen ovat noteeraamattomia yhtiöitä, eli niiden osakkeilla ei käydä kaupaa pörssissä. Niiden omistajat pitävät majaa veroparatiiseissa.

Esperin Caren suurin omistaja on luxemburgilainen pääomasijoitusyhtiö Intermediate Capital Group (ICG) 75,1 prosentin osuudellaan. ICG on sijoittanut osakkeensa Jersey saarelle rekisteröityyn ICG Europe Fund VI -rahastoonsa.

Jersey on Britannian alainen itsehallinnollinen veroparatiisi ja Luxemburg yksi Euroopan veroparatiiseista.

Mehiläisen pääomistaja on luxemburgilaisen CVC Capital Partnersin hallinnoimat rahastot 57 prosentin osuudella. Finnwatchin mukaan omistus on sijoitettu CVC:n Jerseylle rekisteröimiin rahastoihin. Mehiläisen toiseksi suurin omistaja on Lähi-Tapiola 20 prosentin osuudellaan.

Attendo ja Humana puolestaan ovat Tukholman Nasdaq-pörssiin noteerattuja yhtiöitä.

Humanan suurin omistaja on ruotsalainen terveysalan yrityksiin erikoistunut sijoitusyhtiö Impilo

Care 19,9 prosentin osuudellaan. Toiseksi suurin omistaja on Jersey saarelle rekisteröity Argan Capital Management, jonka osuus oli syys-lokuun vaihteessa 11,6 prosenttia.

Attendon suurin omistaja on ruotsalaisen laivanvarustaja **Axel Johnsonin** jälkeläisten omistama Nordstjernan-yhtiö, jonka osuus on 18,5 prosenttia. Toiseksi suurin omistaja on Attendo Suomen toimitusjohtaja **Pentti Karjalainen** 11,2 prosentin osuudella.

Erilaisia verojärjestelyjä

Finnwatch julkaisi toukokuussa vertailun sote-yhtiöiden verovastuullisuudesta. Raportissa kerrotaan yksityiskohtaisesti Mehiläisen ja Attendon aggressiivisesta verosuunnittelusta.

Vuosina 2006-2018 Mehiläisen omistivat ruotsalaisyhtiö Ambea kautta yhdysvaltalainen sijoitusyhtiö KKR ja ruotsalainen Triton. Vuosina 2006-2012 oli voimassa lainajärjestely, jonka tarkoituksena oli vähentää lainan korot verotuksessa kahteen kertaan, Suomessa ja Ruotsissa.

Helsingin hallinto-oikeus tuomitsi järjestelyn laittomaksi viime vuonna. Konserni purki järjestelyn 2012, mutta jatkoi aggressiivista verosuunnittelua 2015, jolloin suomalainen emoyhtiö Ambea Holding sulautettiin Mehiläiseen. Ambea Holding oli nostanut Mehiläisen osto varten lainan, joka siirtyi Mehiläisen taseeseen. Tämänkin lainan korot vähensivät verotettavaa voittoa, mutta tähän verottaja ei puuttunut.

Viime vuonna Mehiläinen myytiin CVC Capital Partnersille ja sen muille nykyisille omistajille.

- Uusimmassa yritysjärjestelyssä suomalaisen konsernin velan osuus on vähentynyt, Finnwatchin Sonja Finér sanoo.

Attendon toiminnassa ei Finnwatchin mukaan ole enää havaittavissa kansainvälistä aggressiivista verosuunnittelua, mutta yritys teki tappiota 2008-2011, osittain siksi että se maksoi omistajalleen lainoista korkeaa 15 prosentin korkoa. Pääomistaja oli rekisteröity Jerseylle.

Esperi Care ei otettu vertailuun, koska se ei tarjoa laajamittaisesti lääkäripalveluita. Yhtiötä ei siis voinut pisteyttää sen mukaan, toimivatko lääkärit työntekijöinä vai yrittäjinä, eli nostavatko he palkkaa vai osinkoja.

Vuoden alussa -hoivaskandaalin puhjettua - Yle kuitenkin kertoi, että Esperin epäillään aggressiivisesta verosuunnittelusta konsernin sisäisin lainoin. Esperin Care on kiistänyt vähentäneensä lainojen korkoja verotuksessa.

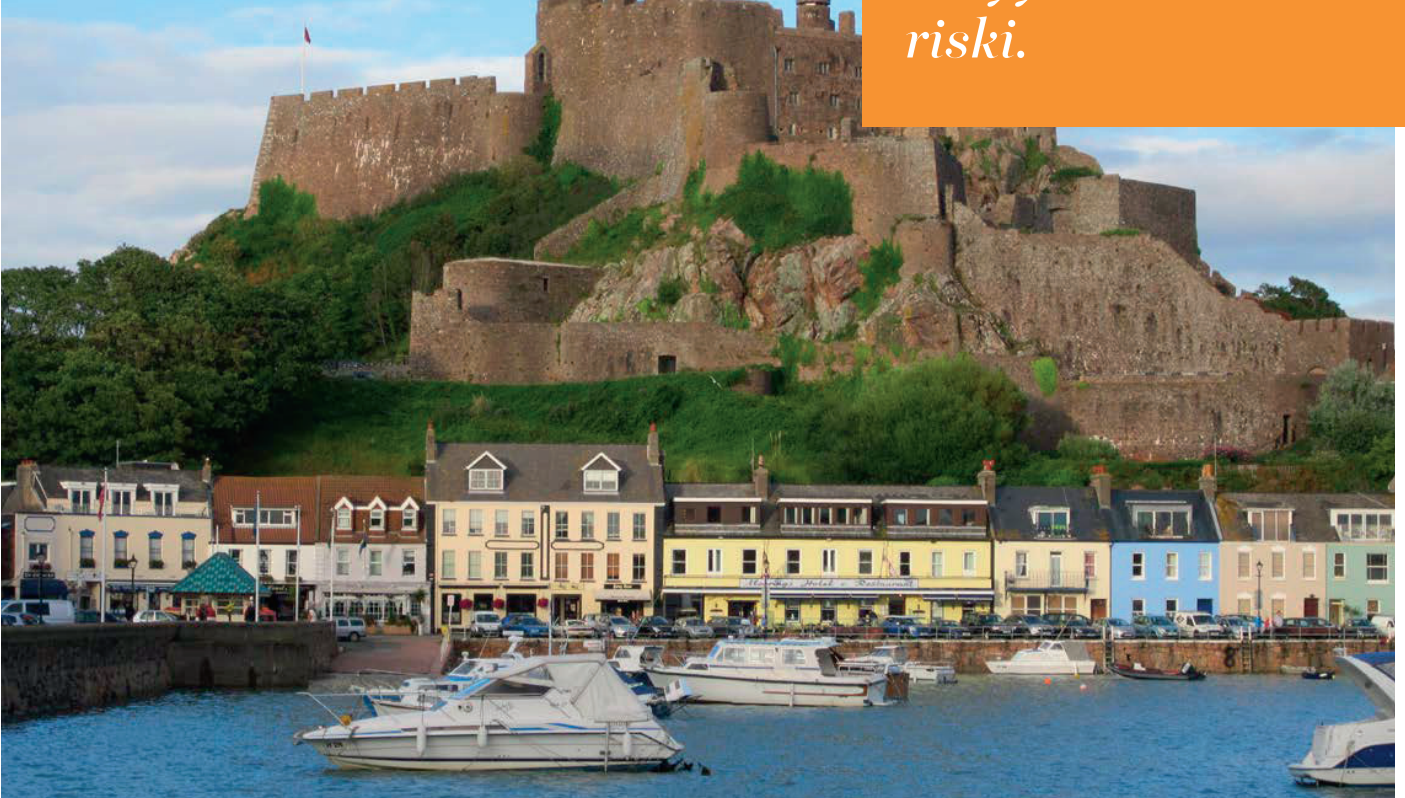
Hyvinvointivaltion puolustusta

Hyvinvointitoimijoista keskustellaan myös Norjassa. Siellä keskustelua on osaltaan vauhdittanut **Linn Herning**, hyvinvointivaltiota puolustavan For velferdsstaten -allianssin toiminnanjohtaja. Allianssiin kuuluu useita ammattiliittoja ja kansalaisjärjestöjä.

Herning on kampanjoinut julkisten palveluiden puolesta puolesta koko tämän vuosikymmenen.

ESPERILLÄ, Mehiläisellä ja Humanalla on veroparatiisina tunnetulle Jersey saarelle rekisteröityjä omistajia. Attendon aikaisempi pääomistaja oli rekisteröity Jerseylle.

– *Yritystoimintaan liittyy konkurssiriski.*

- Verorahoitteiset hyvinvointipalvelut ovat erityisiä kahdesta syystä: ne ovat verorahoitteisia ja ne ovat hyvinvointipalveluja, hän sanoo.

- Suurin osa kansasta on sitä mieltä, että verorahojen käytölle on asetettava eri vaatimukset kuin sille, miten yksityinen sijoittaja käyttää rahojaan.

Norjassa kaupalliset toimijat ovat valloittaneet etenkin päiväkotij- ja lastenkotimarkkinat. Ennen kunnallisvaaleja 2011 Herning ja hänen kollegansa matkustivat ay-kokouksiin ja poliittisiin tapaamisiin ympäri Norjaa ja puolustivat julkisia palveluja. Herning myös kartoitti verorahoitteisissa hyvinvointipalveluissa hääääviä kaupallisia toimijoita.

Yhtiöiden omistajuudet johtivat veroparatiiseihin. Herning kirjoitti hyvinvointikeinottelijoista kirjan, joka herätti paljon keskustelua. Kunnallisvaaleihin 2015 mennessä politiikassa oli tapahtunut suunnanmuutos: osa vanhusten hoivakoteja kilpailuttaneista kunnista oli päättänyt lopettaa ulkoistukset.

- Keskustelun henki oli, että me pysäytämme hyvinvointikeinottelijat.

Bergenin kaupunki odotti kustannusten nousevan, kun se otti hoidettavakseen ulkoistetun hoivakodin. Kunnallinen toiminta osoittautui kuitenkin halvemmaksi.

- Joillakin markkinoilla yhtiöistä on tullut niin isoja toimijoita, että niitä on vaikea pysäyttää. Silloin on työskenneltävä pitkäjänteisesti markkinoiden säätelemiseksi ja lakien muuttamiseksi niin, että toiminta muuttuu yhä vähemmän kannattavaksi. □

Neljän suuren asumispalvelut

Motiivi kartoitti neljän suuren hoivayhtiön tarjoamia asumispalveluja syys-lokakuun vaihteessa. Silloin tilanne oli tämä:

Attendo: 259 hoivakotia, 4 seniorikotia, 99 asumisyksikköä mielenterveyskuntoutujille, 50 asumisyksikköä kehitysvammaisille, 9 vammautuneille asumispalveluja tarjoavaa yksikköä, 6 lastenkotia.

Esperi Care: 148 ikäihmisten hoivakotia, 64 mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumisyksikköä, 48 kehitysvammaisten ja vammaisten asumisyksikköä, 4 lastensuojelun avohuollon tukitoimien sijoituskotia.

Mehiläinen Hoivapalvelut Oy: 83 vanhusten hoivakotia, 16 palveluasumisyksikköä. Lisäksi yhtiöllä on 63 asumisyksikköä mielenterveyskuntoutujille ja 32 palvelukotia kehitysvammaisille. Mehiläiseen kuuluvalla lastensuojeluyhtiö Familiarilla oli 38 lastensuojelun erityisyksikköä, 17 lastensuojelun perusyksikköä ja 4 perhekuntoutusyksikköä.

Humana: 30 ikäihmisten hoivakotia, 17 lastensuojeluyksikköä, 14 asumisyksikköä mielenterveys- ja päihdekuntoutujille, 11 asumisyksikköä kehitysvammaisille ja 8 asumisyksikköä mielenterveyskuntoutujille.

Paljonko hoiva-avustajia tarvitaan?

HOIVA-AVUSTAJISTA TOIVOTAAN RATKAISUA VANHUSTENHOIDON TYÖVOIMAPULAAN.

Hoiva-avustajien koulutus on tarkoitus vakinaistaa ja lisätä samalla alan opiskelupaikkoja. Myös koulutuksen sisältö kaipaa kehittämistä ja yhtenäistämistä.

JHL:n tavoitteena on kymmenkertaistaa hoiva-avustajien määrä lähivuosina. Yksi osatavoite on jo saavutettu: Vireillä olevassa vanhushoivapalveluissa hoiva-avustajat lasketaan mukaan vanhusten hoidon henkilöstömitoitukseen. □

MISTÄ HOIVAKOHU ALKOI?

Vanhusten hoidon kriisi rävähti silmille viime tammi-kuussa, kun sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira keskeytti Esperi Care -hoivaketjuun kuuluvan hoivakoti Ulrikan toiminnan. Siellä ei ollut riittävästi henkilökuntaa, ja tilanne vaaransi hoidettavien terveyden ja turvallisuuden. Sen jälkeen puutteita ja laiminlyöntejä löytyi kymmenistä hoivakodeista. Valviran lisäksi aluehallintovirastot sekä kunnat puuttuivat hoivayksiköiden toimintaan.

MITÄ HALLITUS AIKOO?

Antti Rinteen (sd.) hallitus aikoo parantaa vanhusten hoidon ja -hoivan tasoa uudistamalla vanhushoivapalvelulakia ja henkilöstömitoitusta. Tuoreen lakiesityksen mukaan ympärivuorokautisissa vanhushoivapalveluyksiköissä on oltava vähintään 0,7 hoitajaa hoidettavaa kohti. Lisäksi henkilöstön koulutuksen ja tehtävä-rakenteen on vastattava asiakkaiden palvelutarvetta. Sitova mitoitus tulee voimaan 1.8.2020, mutta sen toteuttamiseen tulee noin 2,5 vuoden siirtymäaika.

MISTÄ HOMMA KIIKASTAA?

Noin 15 000 vanhustenhoidossa työskentelevää lähi- ja perushoitajaa jää eläkkeelle vuoteen 2030 mennessä. Uusia koulutetaan, mutta lisäksi on tarpeen vakinaistaa vuoden mittainen hoiva-avustajakoulutus ja lisätä opiskelupaikkoja. JHL, KT Kuntatyönantajat, hyvinvointialan työnantajajärjestö Hali ry, hoivayritykset ja koulutuksen tarjoajat vaativat noin 1 500 hoiva-avustajan kouluttamista vuosittain.

MITÄ VIRKAA HOIVA-AVUSTAJILLA?

Hoiva-avustajat huomioidaan uudessa vanhushoivapalvelulaissa lähi- ja sairaanhoitajien ohella. Heidät laskeaan henkilöstömitoitukseen siltä osin kuin he osallistuvat välittömään asiakastyöhön. Jos avustajan tehtäviin kuuluu myös niin sanottuja tukipalvelutehtäviä, häntä ei lasketa niiden ajalta mitoitukseen. Hoiva-avustaja ei voi toimia yksin työvuorossa, eikä osallistua lääkehoitoon ilman lisäkoulutusta.

Kari Bagge

Sopimustoimitsija
Yksityisten sopimusalojen ja
työelämän laadun toimialue

JHL ON OLLUT VAHVASTI vaikuttamassa hoiva-avustajakoulutuksen syntyyn ja sisältöön. Tällä hetkellä ammatissa toimii vajaa 1 500 hoiva-avustajaa. JHL:n tavoitteena on kymmenkertaistaa hoiva-avustajien määrä lähivuosina. Hoiva-avustajien koulutus on nopea tapa saada kohdennettua osaamista työyhteisöihin, mutta avustajat eivät korvaa lähi- ja sairaanhoitajia. Hoiva-avustajien koulutuksen on rakennettava siten, että opiskelijan on halutessaan helppo jatkaa opintoja lähihoitajaksi.

LUE LISÄÄ HOIVA-AVUSTAJISTA
jhl.fi ja motiivilehti.fi

Sinä olet siellä.

AIKAKAUSMEDIA

Aikakausmedioihin uppoudutaan. Ne kuljettavat lukijan toiseen maailmaan. Niitä luetaan keskittyneesti ja usein. Myös mainoksia. Lisätietoja aikkarimainonnasta: aikakausmedia.fi/sinaoletsiella

Motiv

HUR SKULLE DU BESKRIVA DIN MUSIK?

Det var kanske mera rock förut, numera är det mera soft rock. Takten har blivit långsammare.

VILKEN RADIOKANAL LYSSNAR DU PÅ?

Ibland lyssnar jag på Radio Vega. I traktorerna, grävmaskinerna och lastbilarna på jobbet lyssnar jag mest på Radio Nostalgia.

FINNS DET NÅGON MUSIK DU INTE LYSSNAR PÅ?

Jag lyssnar till och med på barnmusik då jag har barn. En arbetskompis lärde mig lyssna på jazz. Jag har kanske lite svårt med rap, men om det finns fina texter lyssnar jag också på rap.

Sjung ut dina känslor!

text Hellevi Raita foto Patrik Lindström

DET BÖRJAR MED ETT ORD eller en mening som jag går och tänker på. Jag försöker hitta en klang, en stämning att bygga upp låten kring. Jag skriver om människor och känslor. Man ska inte hålla inne med sina känslor utan komma ut med dem. Jag har alltid skrivit egna låtar. Att spela covers är inte min grej.

Jag skriver bara på svenska. Jag har försökt skriva på finska och engelska, men jag hittar inte uttrycket. Svenska är det språk jag bäst kan uttrycka mig på.

Jag lyssnar mycket på svensk musik, mest på **Ulf Lundell**, men också **Tomas Ledin** och **Mikael Wiehe**. Bland finsk musik hör jag på **Hector** och andra finska poeter. Också **Bob Dylan**, **Bruce Springsteen**, **Gary Moore** och Bon Jovi hör till idolerna.

Jag musicerar hela tiden. I köket har jag en gitarr som jag knäpper på tills frun säger att nu måste du laga mat eller städa. Jag och min bror spelar ihop en gång i veckan.

I MITT BARNDOMSHEM lyssnade vi alltid på musik. Jag sprang omkring med en luftgitarr när jag var 2–3 år. När jag var åtta år fick jag en gitarr i julklapp. Jag gick med i gitarrklubben i skolan. Jag har aldrig haft någon privatlärare, utan har själv försökt lära mig. När jag ville lära mig spela piano gick jag till biblioteket och lånade pianoböcker för att lära mig ackord. Numera spelar jag också lite mandolin, munspel, bas och trummor.

I högstadiet hade jag vänner som också var intresserade av musik och hade egna band på sina håll. Jag hade ganska många låtar och vi slog ihop oss och bildade Freda Olkinuora Band. När vi uppträder brukar jag oftast bara sjunga. Nu har vi haft en ganska lång paus. Ibland uppträder jag också solo.

En av våra bästa låtar är Hämta hit sommaren igen, som vi har på Spotify och som var med i Vegatoppen förra hösten. Den har vi jobbat mest med. Den spelades i Vegatoppen i sju veckor. Det kändes jättebra! Jag hade inte trott att den skulle få fortsätta och blev helt förbluffad när jag hörde att den var etta! □

FREDRIK OLKINUORA
Född 1978.

HEMORT
Grankulla.

UTBILDNING
Trädgårdsmästare.

JOBB
Underhållsförman
på Grankulla stad.

FAMILJ
Fru, fyra barn, två
hundar, två katter
och en kanin.

HOBBYER
Musicera, cykla,
segla och fiska.

Tule tekemään vaikutus!

JHL järjestää ensimmäistä kertaa ammattiloille omat vaikuttajakurssit. Kuuden eri alan kurssit pidetään vuoden 2020 aikana, tammikuusta joulukuuhun.

1

Kurssi järjestetään JHL-opistolla ja se on tarkoitettu pääluottamusmiehille, työsuojeluvaltuutetuille ja muille aktiiveille. Kurssilla perehdytään ammattialan ajankohtaisiin asioihin muun muassa lainsäädännössä, koulutuspolitiikassa ja työehtosopimusmaailmassa. Myös EU:n ja kansainvälisen tason kehitys on esillä. Kutsukurssi on aina kolmepäiväinen.

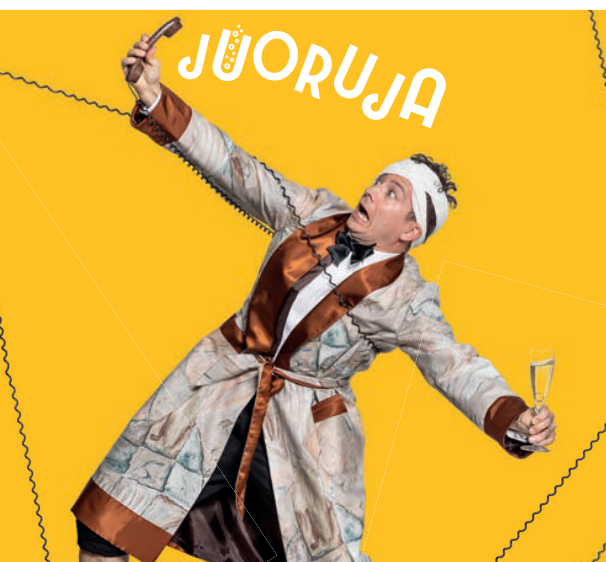
3

Kuusi vaikuttamiskurssia:

8–10.1. Kasvatus- ja ohjausala
29.1.–31.1. Tekniikan ja liikenteen ala
14.–16.10. Tietotyö- ja hallintoala
18.–20.11. Ravitsemis- ja puhtausala
2.–4.12. Sosiaali- ja terveysala
9.–11.12. Turvallisuusala

2

– Pidän erityisen tärkeänä, että ammattialan tärkeimmässä edunvalvontatehtävissä toimivat pääsevät verkostoitumaan, sanoo JHL:n koulutuksen ja yhteisten palvelujen toimialueen opettaja **Tapani Eskola**.
– Kurssit lisäävät edunvalvonnan vaikutavuutta ja antavat aktiiveille työvälineitä yhteiskunnalliseen keskusteluun.

KEVÄÄN ESITYKSET MYNNISSÄ

JUORUJA
NUNNIA JA KONNIA
NELJÄNTIENRISTEYS
KARNEVAALI 2020
KESÄKIRJA
TÄYDELLINEN RIKOS?
ISÄ
AARRESAARI

Lippumyymälä
0600 30 5757 (1,53€/min+pvm)
Ryhmämyynti (03) 752 6000
Väliaikatarjoilut (03) 7826 474
www.lahdenkaupunginteatteri.fi
www.lippu.fi

LAHDEN
KAUPUNGINTEATTERI

Kunnon palkka kehitysvammaisille

IHMISOIKEUSLIITON ja Kehitysvammaliiton *Palkkaa työstä* -kampanja kohdistaa huomion kehitysvammaisiin työntekijöihin. Suomessa on arviolta 25 000 työkäistä kehitysvammaista ihmistä. Kampanjan mukaan heistä noin 6000 on työtoiminnassa eli osallistuu toimintaan työkeskuksissa. Yli 2000 on avotyötoiminnassa tavallisilla työpaikoilla.

Kampanjan vaatimus on, että niin kutsuttu työtoiminta uudistetaan kauttaaltaan. Työtoiminnassa olevat tuhannet kehitysvammaiset työskentelevät työn kaltaisissa olosuhteissa ilman palkkaa.

Jotkut ovat työskennelleet vuosia, jopa vuosikymmeniä, ilman työntekijälle kuuluvia oikeuksia. Kuusi kehitysvammaista kertoo kampanjassa kokemuksensa.

- Olen tehnyt avotyötä keittiöapulaisena ja siivousapulaisena. Tein 4-5 tunnin työpäiviä ja sain työosuusrahaa 12 euroa päivässä. Tuntui epärealistilta saada noin vähän rahaa, koska minä tein samaa työtä kuin moni muu siinä

#palkkaatyöstä

työpaikassa, pitkään työtoiminnassa ollut **Karoliina Olkkonen** kuvailee kampanjan verkkosivuilla.

Myös JHL:n tavoitteena on, että kuluvalle eduskuntavaalikaudella vammaisten työllistymisen ja osallistumisen mahdollisuuksia lisätään ja pyritään vammaisten aitoon työllistymiseen reiluilla työehdoilla.

LISÄÄ PALKKAA TYÖSTÄ -KAMPANJASTA
ihmisoikeusliitto.fi/palkkaa-tyosta

Vuoden palkansaajat valittiin Etelä-Savossa: #kunnontyöpäivä

Aloite vammaisvaltuutetusta

Kansalaisaloitteen mukaan vammaiset tarvitsevat oman valtuutetun, joka puolustaa heidän oikeuksiaan. Vammaiset tulisi huomioida kaikissa päätöksenteossa, aloitteen tekijät huomauttavat. Allekirjoita: kansalaisaloite.fi/aloite/4639.

Lähde lomalle!

Nyt voit hakea Hyvinvointilomien tarjoamalle teemalomallesi! Lomia pidetään pitkän ensi vuotta. Ensimmäisenä vietetään eläkeläisille suunnattu Yhdessä enemmän -loma. Ilmoittautuminen on käynnissä osoitteessa lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINTI/calendar/info/41966.

Nenäpäivää!

Nenäpäiväkeräys huipentuu 8. marraskuuta nenäpäivään, joka edistää maailman lasten ihmisarvoisen elämän toteutumista. Pikkusummalla on iso merkitys maailman lapsille. Voit lahjoittaa mieleisesi summan JHL-nettilippaan kautta: jhl.fi/nenapaiva.

KYSY IHMEESSÄ

Onko vaatteiden vaihto työaikaa?

TYÖSKENTELEN TERVEYSKESKUKSESSA.

Jos haluan syödä lounaan työpaikan ulkopuolella, joudun käyttämään osan puolen tunnin ruokatausta työvaatteiden vaihtamiseen. Työnantajan mielestä ruokatauko alkaa, kun työntekijä lopettaa työt ja lähtee vaihtamaan vaatteensa. Onko työnantaja oikeassa?

VASTAUS: Työnantajan tulkinta on väärä, ja saat vastedes vaihtaa työ- tai suojavaatteet työajalla, mikäli työnantajasi edellyttää vaatteiden vaihtoa, kun poistut työpaikalta lounastunnille.

Sastamalan terveyskeskuksen suuhygienistit, fysioterapeutit ja kuntohoitajat joutuivat käyttämään 6-14 minuuttia puolen tunnin lounastaukoon vaatteiden vaihtoon. Kunta-alan pääsopijajärjestöt JAU (JHL ja Jyty), KoHo ja JUKO kantelivat asiasta työtuomioistuimeen.

Työtuomioistuimen kesäkuussa 2019 antaman päätöksen mukaan työntekijällä pitää olla mahdollisuus poistua vapaasti työpaikaltaan koko puolen tunnin ruokatauon ajaksi. Niinpä työvaatteet voi vaihtaa työajalla, jos työnantaja edellyttää niiden vaihtoa. Päätös koskee yleistyöaikaa, jossa ruokatauko on työntekijän omaa aikaa.

Kv-tesin mukaan työntekijälle on annettava yleistyöajassa vähintään puolen tunnin mittainen työaikaan kuulumaton lepotauko, jonka aikana hän saa poistua työpaikalta.

Työtuomioistuin perustelee kantansa EU:n työaikadirektiivillä. Direktiivissä työajalla tarkoitetaan sitä aikaa, jolloin työntekijä tekee työtä ja on työnantajan käytettävissä. Kaikki muu aika on lepoaikaa.

Nauti siis lounaasi rauhassa!

Kysy ihmeessä

Lähetä kysymyksesi Motiivi-lehdelle osoitteeseen motiivi-lehti@jhl.fi.

Mera lön, bort med förlängda arbetstiden

Avtalsrörelsen tar fart vid årsskiftet. JHL driver fyra huvudteman i förhandlingarna.

text Hellevi Raita, Heidi Hänninen grafik Anni Reenpää

JHL:s medlemmar vill ha ett generellt lönepåslag i euro. Det visar en medlemsenkät som JHL gjorde i våras. Därmed är det också vad JHL strävar efter i förhandlingarna om nya kollektivavtal som tar fart efter årsskiftet. Ett alternativ är en kombination av ett lönepåslag i euro och ett procentpåslag. Det är nästan lika eftersträvarvärt, enligt medlemsenkäten.

Vid sidan om de generella lönepåslagen vill JHL driva på lönejämställdhet.

- Det förutsätter långsiktiga löneprogram och satsningar på lönepåslag i euro i synnerhet för de lågt avlönade, säger **Kristian Karrasch**, förhandlingschef för den offentliga sektorn på JHL.

Slut på gratisarbetet

Konkurrenskraftsavtalet är avtalsrörelsens heta potatis. Nedskärningen i semesterlönen upphör, men förlängningen av den årliga arbetstiden med 24 timmar är en påle i köttet på arbetstagarna. I vårens medlemsenkät ville 75 procent av dem som svarat att arbetstidsförlängningen slopas. Det är också JHL:s primära mål. Alternativt kan arbetstiden behållas på nuvarande nivå om lönen höjs i motsvarande grad.

I avtalsrörelsen kräver JHL spelregler för varierande arbetstid, alltså nollavtal. JHL vill också införa hälsofrämjande arbetstidspraxis, såsom individuell schemaläggning och ergonomiska arbetstider, i kollektivavtalen.

- Forskningen visar att möjligheten att påverka sin egen arbetstid ökar arbetstillfredsställelsen och välbefinnandet. För att de anställda ska orka i fysiskt och psykiskt belastande jobb är det viktigt med en god återhämtning. Principen om en oavbruten arbetsdag blir en viktig fråga i synnerhet i den privata sektorn, säger **Mari Keturi**, förhandlingschef för den privata sektorn på JHL.

Längre avlönad pappaledighet

JHL:s tredje huvudtema i avtalsrörelsen gäller möjligheterna att kombinera arbets- och familjeliv. Ett mål är att förlänga den avlönade pappaledigheten.

- Den här frågan behandlas ur väldigt olika utgångspunkter inom olika avtalsbranscher. Inom kommunsektorn är den avlönade pappaledigheten nu tolv dagar, det statliga avtalet sex dagar och inom andra branscher sex dagar eller färre, säger Karrasch.

Han påpekar att det är en samhällelig fråga - utan barnvänliga lösningar kommer årskullarna att fortsätta minska.

JHL jobbar också för de anställdas möjlighet att få tillfällig vårdledighet för att sköta om sina gamla föräldrar på samma sätt som man får ledigt för att vårda sjuka barn.

- Jag är övertygad om att det här blir ett viktigt tema på arbetsmarknaden under de följande 20 åren. De anhörigas roll ökar eftersom det inte finns tillräckligt med anställda inom äldreomsorgen, säger Karrasch.

JHL vill också förhandla om praxisen kring hur länge en anställd kan sjukanmäla sig innan det behövs läkarintyg. Nu varierar praxisen mellan en och tre dagar.

- Undersökningar visar att längre tider för sjukledigt på egen anmälan minskar på utgifterna för företagshälsovård och förkortar sjukledigheterna, säger Karrasch.

Med i jämställdhetsplanering

JHL:s fjärde förhandlingstema är jämställdhet på arbetsplatsen. Målen är att få förtroendemännen och arbetarskyddsfullmäktige mer involverade i arbetet med jämställdhets- och likabehandlingsplanerna. JHL förutsätter också att en omfattande kartläggning av lönerna inleds.

- Enligt lagen ska en lönekartläggning göras vart annat år, men i praktiken sker det inte, säger Karrasch.

JHL kräver en bedömning av hur villkoren i kollektivavtalen behandlar könen.

JHL:s styrelse godkände de allmänna målen för avtalsrörelsen i september. Före det gjorde JHL två medlemsenkäter om de allmänna målen, en i våras och en i höst. Båda gångerna var det mer än 8000 personer som svarade.

Föreningen kartlägger medlemmarnas arbetsplatser och hur många JHL-medlemmar där finns.

Föreningen kan skaffa västar, ärmband och strejkvaktsband.

Föreningen utser strejkvakterna som jobbar parvis vid varje arbetsplats.

Om strejken börjar lämnar JHL:s medlemmar sin arbetsplats eller låter bli att gå dit.

Så förbereder du dig på strejk

Om avtalsförhandlingarna kör fast kan det leda till konfliktåtgärder. Det bör JHL-föreningarna och –medlemmarna vara förberedda på.

Föreningen berättar om läget, värvar fler medlemmar och ber medlemmarna kolla sina kontaktuppgifter i medlemsregistret.

Förbundets förvaltning beslutar om konfliktstrategin och vilka mål som förbereds.

Medlemmarna förbereds med sms och e-post.

Centralstrejk-kommittén beslutar om strejkgränser. Förtroendemännen förhandlar om nödarbete.

Föreningen kan ha kafé eller bjuda på soppa eller korv på torget.

Förbundets styrelse kan besluta om konfliktåtgärder, till exempel övertidsförbud eller strejk.

Strejkvarsel måste ges två veckor före strejken.

När strejken tar slut återvänder de strejkande till jobbet så fort som möjligt.

Under Slut på gratisarbetet-turnén träffar Karrasch, Keturi och förbundets ordförande **Päivi Niemi-Laine** medlemmar för att få förslag på specifika mål i de olika branschernas kollektivavtal.

Utmanande avtalsrörelse

Karrasch tror att avtalsrörelsen blir utmanande. Den försväras både av den förlängda arbetstiden och av att Kommunsektorns utbildade vårdpersonal KoHo sade upp kommunsektorns huvudavtal. Riksförlikningsmannen **Vuokko Piekkala** satte extra tryck på förhandlingarna med sin kommentar om att det är onödigt att komma till riksförlikningsmannens kontor för att få högre påslag än industrin. Yttrandet är en utmaning för kvinnodominerade fack som JHL, som strävar efter lönejämställdhet.

- Också arbetsgivarpartens kravlista blir längre och innehåller fler försämringsförslag. För tio år sedan hade arbetsgivarna ungefär fem mål: nu är deras lista nästan lika lång som arbetstagarernas, säger Karrasch.

Det oaktat styr Karrasch och Keturi mot förhandlingarna vid gott mod. De känner att förhandlingarna har medlemmarnas stöd.

- För förhandlingarna är förhandlingarna om kollektivavtal arbetets salt. Även om det är tungt att förhandla om ett nytt avtal är det också på något sätt glansfullt.

Kollektivavtalen med Arbetsgivarna för servicebranscherna PALTA går ut i slutet av januari. De flesta övriga kollektivavtal, inklusive kommunsektorns, statens och kyrkans, gäller till slutet av mars. □

MEDLEMSENKÄTEN

75%

AV DEM SOM SVARADE

på medlemsenkäten anser att det är viktigt att förhandla om den förlängda arbetstiden.

54%

GODTAR ATT

arbetstidsförlängningen ersätts med motsvarande lön.

Annetaan nuorten johtaa

Jatkuvan kasvun tarina on nostanut Suomen maailman kärkeen lukuisten mittareiden mukaan. Se ei kuitenkaan enää toimi - maailmanlaajuisestikaan.

Meillä on mennyt taloudellisesti hyvin ja siitä saamme kiittää isiämme ja äitejämme. Vanhempamme saivat aloittaa aamunsa miettimällä, millä perustarpeensa tyydyttäisivät. Äitini kertoi, ettei nisua ikinä ollut pöydässä hänen lapsuudessaan. Hän kanto vesiä navettaan pakkasessa, lypsi aamuneljältä ja illalla kellahti vuoteeseen. Neljä vuotta hän kävi kansakoulua, kovapäinen kun sanoi olleensa. Toisella kymmenellä hän lähti piiaksi naapurikylään kenkiä tienaamaan, minkä jälkeen hän ansaitsikin leipänsä.

Äitini evästi meitä koulutaivalta 50-luvulla aloittavia: elämä on kovaa. On käytävä kouluja ja tehtävä työtä. Hymyiltävä, vaikkei naurattaisi. Meillä kotona riitti ruokaa, tosin vaatimatonta, koska Suomea rakennettiin ja isällä oli siksi työtä sähköasentajana. Ylellisyydet rajoittuivat parin sadan kilometrin päästä Ruotsin Haaparannalta työmossella haettuihin banaaneihin. Jopa pieni koristesinekin sieltä tuotiin: kullatulla tuolilla istuva posliinikissa. Keskikouluun oli varaa, koska se oli kunnallinen.

Nyt perustarpeiden tyydyttämisestä on tullut itsestäänselvyys. Mutta olemmeko tyytyväisiä? Emme sen tutkimuksen mukaan, johon otettiin yli puolet maailman väestöstä. Bruttokansantuote on likimain kolminkertaistunut vuoden 1950 jälkeen, mutta taloudellinen hyvinvointi aidon kehityksen indeksillä mitattuna on kääntynyt laskuun suhteessa bruttokansantuoteeseen vuodesta 1978 lähtien. Myös elämäntyytyväisyys on vähentynyt.

Taitoskohta, jolloin talouskasvu ei enää lisännyt henkilökohtaista hyvinvointia, saavutettiin silloin, kun valmistuivat yliopistosta. Isäni oli vuosia aikaisemmin kuollut ja äitini sairastunut vakavasti. He antoivat elämänsä bruttokansantuotteelle, mutta eivät nähneet lastensa sijoittumista yhteiskuntaan. Se olisi ollut heille täyttymys.

Rahan ja kuluttamisen perässä juoksemisen ansiosta olemme törjänneet luonnonvaroja niin, että lapsemme ja erityisesti lapsenlapsemme eivät saakaan elää parem-

massa maailmassa. Talouskasvun hedelmät jakautuvat epätasaisesti kuten ilmastonmuutoksen seurauksetkin, mikä synnyttää epäoikeudenmukaisuuden kokemuksen. Niin työpaikoilla kuin maailmanlaajuisestikin.

Meidän on löydettävä uusi sytyttävä tarina elämämme perustaksi. Siinä ei lasketa euroja tai kikyminuutteja, vaan elämän laatua. Huomio on siirrettävä tuotannon ja kuluksen maksimoimisesta kansalaisten ja luonnon hyvinvointiin, myös uusin mittarein. Yhteistyössä, kaikkia kunnioittaen. Voimme vaikuttaa omilla teoillamme, että elämästä tulisi merkityksellistä.

Kun mietin huolestuneena lapsenlapsieni tulevaisuutta kuten äitini aikoinaan, pikkumies, 6 v., katsoo minua silmiin ja sanoo: Mummu, minulla on kaikki tieto ratkaista maailman ongelmat. Luotan siihen. Meillä on toivoa. □

Marja-Liisa Manka

on työhyvinvoinnin asiantuntija. Hän on työskennellyt Tampereen yliopiston työhyvinvoinnin professorina ja kirjoittanut tietokirjoja.

”Mummu, minulla on kaikki tieto ratkaista maailman ongelmat.”

KUNTOLAITTEET KOTIIN

XXL:STÄ

WINBIKE PLUS

Tukeva kuntopyörä tehokkaaseen kuntoiluun. 7 kg:n vauhtipyörä. 32 vastustasoa. 12 kunto-ohjelmaa. TN: 1126836

499

TITAN
FITNESS

S LINE 450 ROWER

Manuaalisäätöinen tukeva soutulaite. 8 eri vastustasoa. Käyttäjän maksimipaino 100 kg. TN: 1166059

449

PURE
LIVE & IMPROVE

TREENIPENKKI

Monipuoliseen kuntoharjoitteluun erinomainen penkki. Säädettävässä penkissä on kolme kulmaa ja korkeussäätö. TN: 1168750

299

XS 3.0 2018

Hiljainen ja toimintavarma ketjuvetoinen spinningpyörä. 20 kg:n vauhtipyörä. 4 valmisohjelmaa. TN: 1154275

599

PRO-FORM

205 CST

Erinomainen juoksumatto kotikuntoilijalle. Moottori 1,75 hv. 16 valmista kunto-ohjelmaa. iFIT Live -yhteensopivuus. TN: 1154265

699

TITAN
FITNESS

S LINE 720 ELLIPTICAL

Monipuoliseen kuntoiluun tukeva cross-trainer. 6 kg:n vauhtipyörä. Askelpituus jopa 40 cm. 21 kunto-ohjelmaa. TN: 1166062

799

MUISTA ASIAKASLUPAUKSEMME! LUE LISÄÄ: XXL.FI/ASIAKASLUPAUKSET

TÄLLÄ ETUSETELILLÄ:

**KAIKKI KUNTOLAITTEET -20%
JO EXTRAEDULLISISTA XXL-HINNOISTA**

ALENNUS LASKETAAN YHDESTÄ OSTOKERRASTA. ALENNUS VOIMASSA 30.11.2019 ASTI XXL-TAVARATALOISSA TÄLLÄ ETUSETELILLÄ JA XXL.FI-VERKKOKAUPASSA KOODILLA: **KUNTOLAITE20**. EI VOI YHDISTÄÄ MUIHIN TARJOUKSIIN. EI KOSKE CONCEPT2-SOUTULAITTEITA.

XXL

SPORTS & OUTDOOR

Marraskuu on musta – meidän kaskot loistavia

Turvakasko NYT*

-30%

Ammattiliiton jäsenenä saat lisäksi
-10% jatkuvan alennuksen.

Marraskuussa Suomessa on lähes puoli miljoonaa kilometriä pimeää tietä. Meidän loistavat kaskot antavat turvaa autollesi – valitse itsellesi sopivin. Marraskuun ajan saat Turvakaskon -30 %. Kaskon paras kaveri on huippueduilla varustettu liikennevakuutus.

Me olemme turvasi tien päällä – joka ikisellä kilometrillä. Soita 01019 5109, poikkea käymään tai kurvaa osoitteeseen turva.fi

* Marraskuun ajan Turvakasko -30 %. Etu koskee yksityisasiakkaan henkilö- tai pakettiauton uutta Turvakasko-vakuutusta, jonka alkamispäivä on 1.-30.11.2019. Edun saa ensimmäisen vuoden vakuutusmaksusta. Ammattiliiton jäsenenä saat lisäksi -10 % jatkuvan alennuksen.

 turva
Hymyile, olet Turvassa